

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Prijedlog

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 150/11, 119/14 i 93/16), a u vezi s člankom 17. stavkom 1. Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", br. 82/13, 18/15, 110/15 i 70/17), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2018. godine donijela

ZAKLJUČAK

Prihvaća se Izvješće o radu Agencije za sigurnost željezničkog prometa za 2017. godinu, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavila Agencija za sigurnost željezničkog prometa aktom, klase: 023-01/18-05/01, urbroja: 387-02-18-10 od 17. listopada 2018. godine.

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

O b r a z l o ž e n j e

Agencija za sigurnost željezničkog prometa, sukladno Zakonu o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava, svake kalendarske godine podnosi Vladi Republike Hrvatske izvješće o svom radu u prethodnoj godini uključujući i financijsko izvješće.

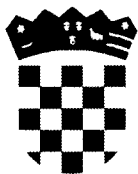
Upravni nadzor nad Agencijom te koordinaciju i nadzor aktivnosti u vezi financijskog poslovanja Agencije obavlja Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Izvješće o radu za 2017. godinu sadržajno obuhvaća djelatnost i ustrojstvo Agencije, izvješće o financijskom poslovanju Agencije, informacije o stanju sigurnosti i sigurnosnim pokazateljima željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj, pregled aktivnosti Agencije prema području nadležnosti, rad inspektora i aktivnosti nadzora, pregleda i audita sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika i subjekata nadležnih za održavanje, informacije o suradnji Agencije s tijelima nadležnim za sigurnost drugih zemalja članica Europske unije, informacije o suradnji s Agencijom Europske unije za željeznice (ERA), informacije o ostvarivanju načela javnosti rada Agencije, informacije o uvođenju 4. željezničkog paketa i izmjenama u EU zakonodavstvu te načela i smjernice nacionalne strategije sigurnosti željezničkog sustava.

Pregled rada i poslovanja koji je dan u ovom izvješću, sadrži sljedeće bitne informacije:

- Agencija je riješila 930 predmeta iz nadležnosti propisane Zakonom o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava;
- Agencija je provela vanjske audite sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o., osam željezničkih prijevoznika i četiri subjekta nadležna za održavanje/izvođenje održavanja te odgovarajući obim audita sustava upravljanja sigurnošću kod dva upravitelja infrastrukture u morskim lukama, čime je značajno unaprijedila njihove sustave upravljanja sigurnošću.
- Agencija je nastavila aktivnosti u pogledu priprema za provedbu 4. željezničkog paketa te u tom smislu značajno povećala obim suradnje s ERA-om i nacionalnim tijelima ovlaštenim za sigurnost;
- sredstva za rad Agencije u iznosu od 5.271.500 kuna bila su osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. godinu, a do 31. prosinca 2017. godine izvršeno je 4.479.846 kuna. Sredstva su korištena zakonito, namjenski i svrhovito, a sustav financija, upravljanja i kontrola funkcionirao je učinkovito i djelotvorno, u zadanim proračunskim okvirima;
- ciljevi utvrđeni Strateškim planom za razdoblje 2017. – 2019. godine i Akcijskim planom za 2017. godinu, su realizirani.

Vlada Republike Hrvatske, temeljem članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske, donosi Zaključak kojim prihvaća Izvješće o radu Agencije za 2017. godinu, u tekstu koji je Agencija dostavila Vladi aktom, KLASE: 023-01/18-05/01, URBROJA: 387-02-18-10 od 17. listopada 2018. godine.

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA
10000 ZAGREB, Radnička cesta 39

IZVJEŠĆE O RADU
AGENCIJE ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA
ZA 2017. GODINU

KLASA: 023-01/18-05/01
URBROJ: 387-02-18-01

Zagreb, listopad 2018.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
1. POPIS KRATICA.....	4
2. UVOD.....	5
3. USTROJSTVO AGENCIJE	6
4. DJELATNOST AGENCIJE	10
5. IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE	11
6. AUDIT SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOSTI KOD UPRAVITELJA INFRASTRUKTURE	18
7. AUDIT SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOSTI KOD ŽELJEZNIČKIH PRIJEVOZNIKA	20
8. AUDITI SUBJEKATA NADLEŽNIH ZA ODRŽAVANJE.....	22
9. IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POSLOVANJU AGENCIJE	23
10. STANJE SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG PROMETA U REPUBLICI HRVATSKOJ Razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja.....	28 29
11. PREGLED AKTIVNOSTI AGENCIJE	35
11.1 Rad Upravnog vijeća.....	35
11.2 Postupanje i rješavanje upravnih stvari.....	36
11.3 Ostali poslovi koje su obavljali zaposlenici Agencije.....	37
12. SURADNJA S EUROPSKOM AGENCIJOM ZA ŽELJEZNICE I TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR EUROPSKE UNIJE.....	38
13. SURADNJA S TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR REPUBLIKE HRVATSKE	40
14. JAVNOST RADA AGENCIJE	41
15. UVOĐENJE 4. ŽELJEZNIČKOG PAKETA I PROMJENE ZAKONODAVNOG OKVIRA	42
16. STRATEGIJA SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ	46
17. ZAKLJUČAK	51

Popis slika

Slika 1 – Organizacijska struktura Agencije.....	6
Slika 2 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja iz kategorije ozbiljne nesreće za period 2012.-2017.	30
Slika 3 – Pregled najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2010.-2017. godine (sukladno ERA metodologiji).....	32
Slika 4 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju od 2010. do 2017. godine	34
Slika 5 – Terminski plan priprema i uvođenja 4. željezničkog paketa	45

Popis tablica

Tablica 1 – Sistematizacija i broj zaposlenika na neodređeno i određeno vrijeme u Agenciji u 2017. godini	7
Tablica 2 – Podaci o zapošljavanjima i odlasku za razdoblje od 1. siječnja 2017. godine do 31. prosinca 2017. godine	9
Tablica 3 – Pregled inspekcijskih nadzora, pregleda i poduzetih mjera	16
Tablica 4 - Financijski plan za 2017. godinu	23
Tablica 5 - Pregled izvršenja Financijskog plana u 2017. godini	24
Tablica 6 - Strateški plan 2017.; Posebni cilj 1.4. – Razvijen sustav željezničkog i cestovnog prometa.....	26
Tablica 7 – Ukupan broj ozbiljnih nesreća u 2017. godini i uzroci nastanka istih	29
Tablica 8 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja	30
Tablica 9 – Ukupan i relativan broj (prema vlak-kilometrima) značajnih nesreća za 2017.	31
Tablica 10 – Pregled najvažnijih zajedničkih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2010.-2017. godine (sukladno ERA metodologiji)	31
Tablica 11 – Broj željezničko – cestovnih prijelaza (2015.-2017.)	33
Tablica 12 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju 2010. do 2017. godine	33
Tablica 13 – Broj i struktura riješenih predmeta u 2017. godini	36

1. POPIS KRATICA

4RWP	4. željeznički paket (engl. 4 th Railway Package)
APS	Dozvola za puštanje strukturnih podsustava u uporabu (engl. Authorisation to place in service)
BoA	Odbor za žalbe (engl. Board of Appeal)
CSI	Zajednički sigurnosni pokazatelji (engl. Common Safety Indicators)
CSM	Zajedničke sigurnosne metode (engl. Common Safety Methods)
CA	Ugovor o suradnji ERA i NSA u sklopu izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda (engl. Cooperation Agreement)
DeBo	Imenovano tijelo (engl. Designated Body)
ECM	Subjekt nadležan za održavanje (engl. Entity in Charge of Maintenance)
EC	Europska Komisija (engl. European Commission)
ECVVR	Europski centralizirani registar vozila (engl. European Centralised Virtual Vehicle Register)
EU	Europska Unija (engl. European Union)
ERA	Agencija Europske unije za željeznice (engl. European Union Agency for Railways)
ERATV	Europski registar tipova vozila (engl. European Register of Authorised Types of Vehicles)
ERTMS	Europski sustav upravljanja i nadzora vlakova (engl. European Railway Traffic Management System)
IM	Upravitelj infrastrukture (engl. Infrastructure Manager)
NoBo	Prijavljeno tijelo (engl. Notified Body)
NRV	Nacionalne referentne vrijednosti (engl. National Reference Values)
NSA	Nacionalno tijelo nadležno za sigurnost (engl. National Safety Authority)
OC	Organizacijska sposobnost (engl. Organisational Capability)
OSS	Jedinstvena pristupna točka (engl. One Stop Shop)
PoE	Tim stručnjaka u sklopu izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda (engl. Pool of Experts)
QMS	Sustav upravljanja kvalitetom (engl. Quality Management System)
RASBO	Tijelo za procjenu rizika (engl. Risk Assessment Body)
RID	Pravila vezana za međunarodni prijevoz opasnih tereta željeznicom (engl. Regulations concerning the international carriage of dangerous goods by rail)
RU	Željeznički prijevoznik (engl. Railway Undertaking)
SCA	Potvrda i uvjerenje o sigurnosti (engl. Safety certification/safety authorisation)
SMS	Sustav upravljanja sigurnošću (engl. Safety Management System)
SSC	Jedinstvena sigurnosna potvrda (engl. Single Safety Certificate)
SUP	Nadzor sigurnosti željezničkog prometa (engl. Supervision of safety performance)
TAP	Telematske aplikacije za putnički prijevoz (engl. Telematics applications for passenger service)
TAF	Telematske aplikacije za teretni prijevoz (engl. Telematics applications for freight service)
TSI	Tehnička specifikacija za interoperabilnost (engl. Technical specification for interoperability)
VA	Odobrenje za puštanje vozila (tipa) u uporabu (engl. Vehicle (type) Authorisation)

2. UVOD

Agencija za sigurnost željezničkog prometa (u daljnjem tekstu: Agencija) je pravna osoba s javnim ovlastima sa sjedištem u Zagrebu kojoj je, sukladno Zakonu o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", br. 82/13, 18/15, 110/15 i 70/17; u daljnjem tekstu: Zakon) i Zakonu o ustanovama ("Narodne novine", br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08), povjerena zadaća reguliranja i nadzora sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske.

Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava ostvaruje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada). Agencija obavlja svoje aktivnosti na temelju javnih ovlasti kao djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, a obavlja i druge poslove koji su u skladu s propisima donesenim na temelju nacionalnih zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

Agencija je, sukladno Zakonu, obvezna Vladi svake kalendarske godine podnijeti izvješće o svom radu u prethodnoj godini uključujući i financijsko izvješće. Slijedom toga, Agencija podnosi izvješće za 2017. godinu koje sadržajno obuhvaća djelatnost i ustrojstvo Agencije, izvješće o financijskom poslovanju Agencije, informacije o stanju sigurnosti i sigurnosnim pokazateljima željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj, bitne promjene hrvatskog zakonodavstva koje se odnose na sigurnost željezničkog sustava, pregled aktivnosti Agencije prema području nadležnosti, rad inspektora i aktivnosti nadzora, pregleda i audita sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika i subjekata nadležnih za održavanje, informacije o suradnji Agencije s tijelima nadležnim za sigurnost drugih zemalja članica Europske unije, informacije o suradnji s Agencijom Europske unije za željeznice (ERA), informacije o ostvarivanju načela javnosti rada Agencije, informacije o uvođenju 4. željezničkog paketa i izmjenama u EU zakonodavstvu te načela i smjernice nacionalne strategije sigurnosti željezničkog sustava.

Ravnatelj

Želimir Delač, dipl. ing. el

3. USTROJSTVO AGENCIJE

Tijela Agencije su Upravno vijeće i ravnatelj, i oni za svoj rad odgovaraju Vladi. Agencijom upravlja Upravno vijeće koje se sastoji od predsjednika i četiri člana koje imenuje Vlada nakon provedenog javnog natječaja na vrijeme od pet godina, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Čelnik Agencije je ravnatelj, koji predstavlja i zastupa Agenciju, vodi stručni rad Agencije, organizira rad i poslovanje Agencije te obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Agencije (organizacijska struktura - Slika 1). Ravnatelj obavlja svoju dužnost profesionalno kao zaposlenik Agencije, a imenuje ga Vlada na temelju javnog natječaja na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Uvjeti za imenovanje članova Upravnog vijeća i ravnatelja Agencije propisani su člancima 14. i 15. Zakona.

Slika 1 – Organizacijska struktura Agencije

Statutom Agencije i drugim općim aktima Agencije uređuju se pitanja značajna za djelatnost, ustroj i rad Agencije, kao što su: unutarnje ustrojstvo, predstavljanje i zastupanje, financiranje, poslovno planiranje i godišnje izvještavanje, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije.

Unutarnje ustrojstvo Agencije, nazivi i djelokrug unutarnjih ustrojstvenih jedinica, organizacija i način rada ustrojstvenih jedinica, nazivi radnih mjesta, broj izvršitelja, opis poslova i potrebnih stručnih uvjeta za njihovo obavljanje uređeno je Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Agencije. Postojeća sistematizacija, odnosno potreban broj izvršitelja temelji se na poslovima i ovlastima Agencije propisanim Zakonom te drugim poslovima koje je Agencija obvezna obavljati kao pravna osoba s javnim ovlastima, odnosno kao ustanova/javna služba.

Stručne poslove u okviru rada i poslovanja Agencije obavljaju zaposlenici Agencije na čiji se pravni status primjenjuju opći propisi o radu, a na plaće propisi o plaćama u javnim službama.

Na početku izvještajnog razdoblja u Agenciji je radilo ukupno 15 osoba (uključujući ravnatelja), s tim da je krajem istog razdoblja u Agenciji radilo ukupno 16 osoba (uključujući ravnatelja).

Radi lakšeg pregleda strukture administrativnih kapaciteta Agencije u 2017. godini daje se prikaz u Tablici 1.

Tablica 1 – Sistematizacija i broj zaposlenika na neodređeno i određeno vrijeme u Agenciji u 2017. godini

NAZIV	STANJE NA 1.1.2017.			STANJE NA 31.12.2017.		
	Sistematizirani broj izvršitelja	Popunjeno	Razlika +/-	Sistematizirani broj izvršitelja	Popunjeno	Razlika +/-
Ravnatelj	1	1	0	1	1	0
Pomoćnik ravnatelja	3	3	0	3	3	0
Uprava za željezničku infrastrukturu	5	1	4	5	2	3
Uprava za željezničke prijevoznike	4	1	3	4	1	3
Uprava za željeznička vozila	5	2 + 1*	3	5	3	2
Uprava za poslove inspekcije	9	4	5	9	3	6
Uprava za pravne, ekonomske i opće poslove	4	2	2	4	2 + 1**	2
UKUPNO NA NEODREĐENO	31	14	17	31	15	16
UKUPNO ZAPOSLENIKA (na neodređeno i određeno vrijeme)	31	15	16	31	16	15

Legenda:

* broj zaposlenika na određeno vrijeme – prestanak radnog odnosa 30. travnja 2017.

** broj zaposlenika na određeno vrijeme – početak radnog odnosa 20. ožujka 2017.

Agencija je pravna osoba kojoj se sredstva za plaće osiguravaju u cijelosti u državnom proračunu i postupak zapošljavanja obvezna je provoditi u skladu s Odlukom o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama ("Narodne novine", br. 70/16 i 50/17: u daljnjem tekstu: Odluka). Tijekom izvještajnog razdoblja Agencija je postupak novog zapošljavanja

provodila prema odredbama Odluke te se nastavno daje analitički pregled podataka o zapošljavanju na neodređeno i/ili određeno vrijeme iskazanih u Tablici 1, kao i zbirni prikaz o zapošljavanjima i odlasku za razdoblje od 1. siječnja 2017. godine do 31. prosinca 2017. godine (Tablica 2).

Na zahtjev Agencije vezano za zapošljavanje na neodređeno vrijeme Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, koje je temeljem Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave ("Narodne novine", br. 93/16) od 26. listopada 2016. godine nastavilo s radom kao Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), dalo je prethodnu suglasnost (22. srpnja 2016. godine) za popunjavanje radnih mjesta glavnog inženjera za prometno-upravljački i signalno-sigurnosni podsustav u Upravi za željezničku infrastrukturu i glavnog inženjera za održavanje vozila – ECM u Upravi za željeznička vozila i to **na određeno vrijeme od šest mjeseci**. Agencija je, temeljem spomenute suglasnosti, raspisala javni natječaj ("Narodne novine", br. 77/16, 26. kolovoza 2016. godine) i zaposlila jednu osobu na radno mjesto glavnog inženjera za održavanje vozila – ECM u Upravi za željeznička vozila, **na određeno vrijeme od šest mjeseci*** (1. studenoga 2016. godine - **30. travnja 2017. godine**), dok je radno mjesto glavnog inženjera za prometno-upravljački i signalno-sigurnosni podsustav u Upravi za željezničku infrastrukturu ostalo nepopunjeno (kandidati nisu bili spremni prihvatiti radni odnos na određeno vrijeme).

Uz prethodnu suglasnost Ministarstva (9. veljače 2017. godine) Agencija je raspisala javni natječaj ("Narodne novine", br. 15/17, 17. veljače 2017. godine) za popunjavanje radnih mjesta glavnog inženjera za prometno-upravljački i signalno-sigurnosni podsustav u Upravi za željezničku infrastrukturu i glavnog inženjera za održavanje vozila – ECM u Upravi za željeznička vozila **na neodređeno vrijeme** te inženjera specijaliste za inspekcijski nadzor prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava u Upravi za poslove inspekcije **na određeno vrijeme** u trajanju do dvanaest mjeseci. Nakon provedenog postupka po natječaju Agencija je zaposlila jednu osobu na radno mjesto glavnog inženjera za prometno-upravljački i signalno-sigurnosni podsustav u Upravi za željezničku infrastrukturu i jednu osobu na radno mjesto glavnog inženjera za održavanje vozila – ECM u Upravi za željeznička vozila **na neodređeno vrijeme**, dok je radno mjesto inženjera specijaliste za inspekcijski nadzor prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava u Upravi za poslove inspekcije **na određeno vrijeme** ostalo nepopunjeno (kandidat odustao, jer se zaposlio kod drugog poslodavca na neodređeno vrijeme).

Agencija je radi zamjene (odsutnost postojećeg zaposlenika), sukladno točki III. Odluke, raspisala javni natječaj ("Narodne novine", br. 98/16, 26. listopada 2016. godine) temeljem kojega je zaposlila jednu osobu u Upravi za pravne, ekonomske i opće poslove **na određeno vrijeme**** do povratka zaposlenika, s početkom rada **20. ožujka 2017. godine**.

Slijedom toga, očito je kako tijekom i ovog izvještajnog razdoblja nije došlo do odgovarajućeg jačanja administrativnih kapaciteta kroz potrebno povećanje broja zaposlenika, naročito tehničkih struka (elektrotehnička, prometna, strojarska i sl.) potrebnih za redovito obavljanje određenih poslova u okviru osnovne djelatnosti Agencije, a obavljanje kojih nije moguće osigurati preraspodjelom između postojećih zaposlenika niti se, prema Zakonu, mogu povjeriti vanjskim pružateljima usluga.

Sukladno navedenom daju se zbirni podaci za 2017. godinu o ljudskim potencijalima, odnosno administrativnim kapacitetima Agencije kako slijedi:

Tablica 2 – Podaci o zapošljavanjima i odlasku za razdoblje od 1. siječnja 2017. godine do 31. prosinca 2017. godine

Naziv	Ukupan broj zaposlenih na dan 1.1.2017.	Broj zaposlenika kojima je prestao radni odnos u izvještajnom razdoblju	Broj zaposlenika koji su primljeni u radni odnos u izvještajnom razdoblju	Ukupni broj zaposlenih na dan 31.12.2017.	Razlika zaposleni - otišli	Razlika ukupnog broja zaposlenih na početku i na kraju izvještajnog razdoblja
Agencija	15	2	3	16	1	1

Predloženi podaci pokazuju kako je Agencija tijekom izvještajnog razdoblja zaposlila tri nova zaposlenika od kojih dva na neodređeno vrijeme i jednog na određeno vrijeme (zamjena), dok je dvojici zaposlenika prestao radni odnos i to jednom zaposleniku radni odnos na neodređeno vrijeme (prelazak na radu u drugu pravnu osobu), a drugom zbog isteka određenog roka na koji je primljen.

Od Agencije se očekuje postizanje pune funkcionalnosti kroz ispunjavanje organizacijskih pretpostavki za zakonito, pravilno, pravodobno i kvalitetno obavljanje poslova koji su joj primjenom relevantnih propisa stavljeni u nadležnost, a to nije moguće bez jačanja administrativnih kapaciteta te time odgovarajućeg kadrovskog ekipiranja kroz zapošljavanje potrebnih stručnjaka na sistematizirana radna mjesta.

Zbog opravdano visoko postavljenih stručnih standarda za zaposlenike (završen diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prometne/strojarske/elektrotehničke/građevinske/pravne/ekonomske struke; najmanje pet godina radnog iskustva u području željeznice/sustava i podsustava; odlično poznavanje relevantnog zakonodavstva, kako nacionalnog, tako i Europske unije te međunarodnih sporazuma i ugovora iz područja sigurnosti željezničkog sustava; visoka razina poznavanja stručnog engleskog jezika) uz sve napore koje je Agencija uložila i prethodno navedene suglasnosti od strane Ministarstva za dodatno zapošljavanje, postignuti rezultati u području jačanja administrativnih kapaciteta kroz zapošljavanje novih stručnjaka tijekom 2017. godine, ne mogu se ocijeniti zadovoljavajućima. Dodatni ograničavajući faktor u postizanju odgovarajuće kadrovske ekipiranosti predstavlja i činjenica da radna mjesta u Agenciji i dalje nisu atraktivna za visokospecijalizirane stručnjake kako iz realnog tako i iz javnog sektora, a novo zapošljavanje ograničeno je i zabranama utvrđenim Odlukom (klauzula 2 za 1 tijekom 12 mjeseci).

Agencija je i tijekom ovog izvještajnog razdoblja pokušala ublažiti moguće negativne posljedice preraspodjelom dijela poslova između postojećih zaposlenika, no iz svega navedenog proizlazi kako postizanje pune funkcionalnosti Agencije ovisi najvećim dijelom o mogućnosti novog zapošljavanja visokospecijaliziranih stručnjaka s odgovarajućim iskustvom u području željezničkog sustava.

4. *DJELATNOST AGENCIJE*

Agenciji, kao jednom od tijela javne vlasti koja su prema članku 6. Zakona nadležna za željeznički sustav, povjerena je zadaća reguliranja i nadzora sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske.

Agencija na temelju javne ovlasti obavlja poslove određene Zakonom kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku te obavlja i druge poslove u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

Agencija je samostalna u obavljanju poslova iz svog djelokruga te je organizacijski i pravno u donošenju odluka neovisna od svakog željezničkog prijevoznika, upravitelja infrastrukture, podnositelja zahtjeva i subjekata koji provode javnu nabavu vozila i usluga, uključujući dodjelu ugovora za usluge javnog prijevoza putnika željeznicom. U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti temeljem javne ovlasti Agencija je, pored Zakona i izravno primjenjivih propisa Europske unije, primjenjivala odredbe i drugih propisa, a naročito onih kojima se uređuje prijevoz opasnih tvari željeznicom, opći upravni postupak, prekršaji te pravo na pristup informacijama. Pored toga, vezano uz stvarnu nadležnost Agencije, kontinuirano je praćen pravni okvir koji se odnosi na prostorno uređenje i gradnju, zaštitu okoliša i prirode, sigurnost na cestama te obrazovanje odraslih i strukovno obrazovanje, obzirom da se propisi iz tih područja, pored odredbi Zakona, primjenjuju na gradnju infrastrukturnih podsustava, gradnju željezničke infrastrukture te na pitanja o izvršnim radnicima. Na sva pitanja u vezi s radom Agencije, a koja nisu uređena Zakonom, primjenjivale su se odredbe propisa kojima se uređuju ustanove, kao i propisi o proračunu i proračunskom računovodstvu, sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, fiskalnoj odgovornosti i primjeni fiskalnih pravila, javnoj nabavi, opći propisi o radu i plaćama u javnim službama te drugi propisi koje je Agencija kao ustanova/javna služba obvezna primjenjivati. Upravni nadzor nad Agencijom obavljalo je Ministarstvo. Agencija je proračunski korisnik iz nadležnosti Ministarstva koje je tijekom izvještajnog razdoblja obavljalo koordinaciju i nadzor aktivnosti u vezi financijskog poslovanja Agencije.

Agencija je u 2017. godini obavljala poslove sukladno nadležnostima koje su joj utvrđene Zakonom u članku 9., a koje se odnose na izdavanje potvrda i uvjerenja o sigurnosti za željezničke prijevoznike i upravitelje infrastrukture, odobrenja za puštanje u uporabu strukturnih podsustava (infrastrukturnih podsustava i vozila), odobrenja pokusnih pružnih dionica, dozvola za strojovođe te ovlaštenja za centre za osposobljavanje strojovođa i ispitivače, provođenje nadzora sustava upravljanja sigurnošću kod željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture i održavanja strukturnih podsustava, sukladnosti interoperabilnih sastavnih dijelova s osnovnim zahtjevima, osposobljenosti strojovođa, vođenje i/ili nadzor propisanih registara (registar vozila, registar infrastrukture, registar dozvola za strojovođe, registar centara za osposobljavanje i ovlaštenih ispitivača), donošenje obavezujućih uputa iz svoje nadležnosti, praćenje, promicanje i provođenje pravnog okvira sigurnosti željezničkog sustava uključujući sudjelovanje u donošenju podzakonskih propisa te inspekcijski nadzor nad provedbom Zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

Agencija je u sklopu svoje djelatnosti provodila i aktivnu razmjenu stajališta i iskustava s tijelima nadležnim za sigurnost u ostalim članicama Europske unije u svrhu usklađivanja kriterija odlučivanja, posebice u cilju olakšanja i koordinacije izdavanja potvrda o sigurnosti željezničkim prijevoznicima kojima su dodijeljene međunarodne trase.

5. IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE

Sukladno Godišnjem programu rada i razvoja Agencije za 2017. godinu, Akcijskom planu Agencije za 2017. godinu koji predstavlja njegovu razradu te planu rada željezničkih inspektora u okviru Uprave za poslove inspekcije Agencije, željeznički inspektori su tijekom 2017. godine kontinuirano poduzimali radnje inspekcijskih nadzora - pregleda te određivali upravne i prekršajne mjere iz svoje nadležnosti, a u svezi nadzora nad provedbom Zakona i izravno primjenjivih uredba Europske unije, Zakona o prijevozu opasnih tvari, propisa i općih akata donesenih na temelju istih.

Tijekom 2017. godine željeznički inspektori obavili su ukupno **24 inspekcijska nadzora**, odnosno **538 inspekcijskih pregleda**, kako slijedi:

Infrastrukturni podsustav

Iz područja nadzora željezničkog infrastrukturnog podsustava obavljeno je 5 inspekcijskih nadzora, odnosno 127 inspekcijskih pregleda, od toga:

- 34 pregleda pruga (svih uključenih u putnički promet) iz upravljačnica vučnih vozila,
- 6 pregleda gornjeg ustroja dijela kolosijeka Zagreb Ranžirnog kolodvora i pruga M402, M403, M408, M409 i M410,
- 1 pregled stabilnosti stupova KM na pruzi M104,
- 2 pregleda stanja perona i uređenih površina na prugama L205 i M501,
- 2 pregleda građevina (cestovnih nadvožnjaka) u pružnom pojasu pruga M103 i L203,
- 2 pregleda industrijskih kolosijeka, u Luci Šibenik i u radnoj zoni R-27 u Kukuljanovu,
- 11 pregleda radova na sanacijama usjeka pruga M202 i M203,
- 68 pregleda ŽCP-a i propisane preglednosti sa javnih cesta na pruge R106, L202, R202, M502, R102, L101, L205, L206, R201, M302, R104, R105, L209, R101, M604, M607 i M606,
- 1 zajednički nadzor s pregledom građevinskog podsustava kolodvora u izgradnji Sveti Ivan Žabno na pruzi L203.

Za uklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka, donijeta su **3 rješenja** o uklanjanju istih.

Upravljanje i regulacija prometa

U području upravljanja i regulacije prometa obavljeno je 3 nadzora odnosno 133 inspekcijskih pregleda vezanih uz upravljanje i regulaciju prometa (po segmentu sastava vlaka, učinkovitosti kočenja, označavanja vlaka propisanim signalima, reguliranju prometa vlakova te vođenja propisanih evidencija i obavješćavanju strojovođe o iznimnim prilikama i postupcima) te vožnjom vlaka (po segmentu upravljanja vožnjom vlaka prema voznom redu i ovlaštenjem strojovođe).

Pregledom je obuhvaćeno trgovačko društvo HŽ Infrastruktura d.o.o. te HŽ Cargo d.o.o., HŽ putnički prijevoz d.o.o., Rail Cargo Croatia d.o.o. te Train Hungary – Podružnica Zagreb.

Navedenim pregledima nisu utvrđene nepravilnosti i nedostaci.

Vučna željeznička vozila

Iz područja nadzora vučnih željezničkih vozila obavljena su 4 inspekcijska nadzora odnosno 125 inspekcijskih pregleda, a od toga:

- 8 pregleda upravljanja održavanjem vučnih vozila prijevoznika i posjednika vozila,
- 9 pregleda održavatelja vučnih vozila,
- 54 pregleda tehničke ispravnosti vučnih vozila u tijeku prometa i
- 54 pregleda natpisa i oznaka na željezničkom vozilu.

Inspekcijski pregledi upravljanja održavanjem vučnih vozila provedeni su u tvrtkama: HŽ Putnički prijevoz d.o.o. (2), HŽ Infrastruktura d.o.o. (1), Pružne građevine d.o.o. (1), Rail & See d.o.o. (1), Rail Cargo Croatia d.o.o. (1), PPD Transport d.o.o. (1) i Train Hungary – Podružnica Zagreb (1).

- HŽ Putnički prijevoz d.o.o. - pregledom je obuhvaćeno 189 vučnih vozila od toga: 41 električnih lokomotiva, 35 dizel lokomotiva, 43 EMV i 70 DMV.
- HŽ Infrastruktura d.o.o. - pregledom je obuhvaćeno 80 vučnih vozila za posebne namjene.
- Pružne građevine d.o.o. - pregledom je obuhvaćeno 95 vučnih vozila za posebne namjene.
- Rail & See d.o.o. - pregledom su obuhvaćena 3 vučna vozila.
- Rail Cargo Croatia d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 13 vučnih vozila.
- PPD Transport d.o.o. - pregledom je obuhvaćeno 6 vučnih vozila.
- Train Hungary – Podružnica Zagreb - pregledom je obuhvaćeno 6 vučnih vozila.

Inspekcijski pregled održavatelja vučnih vozila obavljen je u tvrtkama: Končar-Električna vozila d.d. (1), RŽV Čakovec (1), TSŽV (5) i TŽV Gredelj (2).

Inspekcijski pregled tehničke ispravnosti vučnih vozila u tijeku prometa obavljen je u željezničkim prijevoznicima: HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o., Rail Cargo Croatia d.o.o., PPD Transport d.o.o. i Train Hungary – Podružnica Zagreb, tijekom čega je pregledano 127 vučnih vozila od toga:

- 4 EMV serije 6111,
- 10 EMV serije 6112,
- 1 DMV serije 7022,
- 1 DMV serije 7023,
- 19 DMV serije 7121,
- 15 DMV serije 7122,
- 9 DMV serije 7123,
- 1 DMV serije 7711,
- 4 EL serije 0400,
- 2 EL serije 0441,
- 2 EL serije 1063,
- 3 EL serije 1116,
- 11 EL serije 1141 000,
- 5 EL serije 1141 100,
- 3 EL serije 1141 200,
- 3 EL serije 1141 300,
- 6 EL serije 1142,
- 2 EL serije 6193,
- 5 DEL serije 2041,
- 4 DEL serije 2044,

- 9 DEL serije 2062,
- 4 DEL serije 2063,
- 1 DEL serije 2664,
- 3 DHL serije 2132.

Inspekcijskim pregledom 127 vučnih vozila u tijeku prometa utvrđene su neispravnosti ugrađene opreme na 27 vučnih vozila, te su poduzete mjere na licu mjesta kako slijedi:

- Kvar klima uređaja na 3 DMV serije 7122 – upućeni su na IP u radionicu,
- Kvar uređaja za pjeskarenje na 7 DMV serije 7121 - upućeni su na IP u radionicu,
- Kvar manometra DM na 5 DMV serije 7121 i 1 serije 2132 – upućeni su na zamjenu manometra novim na IP u radionici,
- Pregrijavanje DM na 1 DMV serije 7121 – upućen je na IP u radionicu,
- Kvar nagibne tehnike na 1 DHV 7123 – upućen je na IP u radionicu,
- Pregrijavanje DM na 1 DHV serije 7123 - upućen je na IP u radionicu,
- Neujednačen rad DMI i DMII na 1 DHV serije 7123 - upućen je na IP u radionicu,
- Smanjenje struje vuče DM na 1 DEL 2044 – upućena je na IP u radionicu,
- Neispravan položaj kočnih umetaka i viši tlak GV na 1 DEL 2664 – upućena je na IP u radionicu,
- Stare zračne poluspojke GV i NV na 4 EL serije 1141 – upućene su na zamjenu poluspojki novim na IP u radionici,
- Rupe na monoblok kotaču 1 EMV serije 6112 – upućen je na IP u radionicu – **donijeto rješenje.**

Na 4 vučna vozila (2 EMV 6111, 2 DMV 7122) natpisi i oznake na bočnim stranicama prekrivene grafitima. Isti su upućena u radionicu na čišćenje i ponovno opisivanje.

Vučena željeznička vozila

Iz područja nadzora vučenih željezničkih vozila obavljeno je 5 inspekcijskih nadzora odnosno 77 inspekcijska pregleda, od toga:

- 26 inspekcijskih pregleda tehničke ispravnosti vučenih vozila u prometu (ukupno 536 vučenih vozila),
 - 2 teretna vagona Bugarskih željeznica serije Eaos-z,
 - 34 teretna vagona Republike Srpske serije Eas-z,
 - 20 teretnih vagona Slovenskih željeznica serije Tadds-z,
 - 12 teretnih vagona Slovenskih željeznica serije Tads-z,
 - 92 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije Tadd(n)s-z,
 - 63 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije Fals-z,
 - 70 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije Rgs-z,
 - 43 vagon cisterni INA Industrija nafte, MOL serije Za(e)s,
 - 21 vagon cisterni Petrokemija Pančevo (Srbija) serije Za(e)s,
 - 14 vagon cisterni Njemačkih prijevoznika (DB, Aretz..) serije Za(e)s,
 - 2 vagon cisterne Nizozemskih prijevoznika serije Zags,
 - 2 vagon cisterne Slovačkog prijevoznika serije Zags,
 - 5 teretnih vagona RS i FBiH serije R(e)gs-z,
 - 9 teretnih vagona Slovenskih željeznica serije Habbins-z,
 - 4 vagona za posebne namjene HŽ Infrastruktura serije U,
 - 66 teretna vagona HŽ Cargo d.o.o. serije Ea(n)o(s)s-z,

- 1 teretni vagon RCH serije Uacs-z,
- 29 teretna vagona Željeznica Federacije BiH serije Eas-z,
- 4 teretna vagona HŽ Cargo d.o.o. serije Lgnss-z,
- 3 teretna vagona Željeznica Srbije serije Sgnss-z,
- 29 vagon cisterni HŽ Cargo d.o.o. serije Za(e)s-z,
- 2 putnička vagona ŽRS (serija A,AB),
- 5 putničkih vagona HŽ Putnički prijevoz d.o.o. serije B,
- 1 putnički vagon HŽ Putnički prijevoz d.o.o. serije AB,
- 1 putnički vagon HŽ Putnički prijevoz d.o.o. serije A,
- 1 putnički vagon HŽ Putnički prijevoz d.o.o. serije Beelt,
- 1 putnički vagon HUNMAV serije Bc,
- 3 inspekcijska pregleda sustava upravljanja sigurnošću (SMS),
- 10 nadzora održavatelja vučenih vozila,
- 12 inspekcijska pregleda održavanja,
- 26 inspekcijskih pregleda natpisa i oznaka na željezničkom vozilu.

Tijekom obavljanja inspekcijskog pregleda nisu utvrđeni nedostaci - nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje propisanih mjera.

Pregledom su obuhvaćeni željeznički prijevoznici i održavatelji vučenih vozila. Inspekcijski pregled sustava upravljanja sigurnošću obavljen je u HŽ Cargo d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i Pružne građevine d.o.o.

Inspekcijski pregled tehničke ispravnosti vučenih vozila u prometu obavljen je nad željezničkim prijevoznicima HŽ Cargo d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o., Bugarske željeznice, Slovenske željeznice, DB, Željeznice Republike Srpske, Željeznice Federacije BiH, Željeznice Srbije, Petrokemija Pančevo, INA Industrija nafte, Nizozemske željeznice, Njemačke željeznice, Slovnaft (Slovačka), HUNMAV (Mađarske željeznice), MOL.

Inspekcijski pregled održavatelja vučenih vozila obavljen je u društvima Održavanje vagona d.o.o., RŽV Bjelovar, RŽV Čakovec, RPV Slavonski Brod i Pružne građevine d.o.o.

Tijekom obavljanja inspekcijskog pregleda nisu utvrđeni nedostaci - nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje propisanih mjera.

Izvršno osoblje

Iz područja nadzora izvršnog osoblja obavljeno je 5 inspekcijskih nadzora, odnosno 68 inspekcijskih pregleda, koji su se odnosili na:

- stručnu osposobljenost,
- zdravstvenu sposobnost,
- poučavanje,
- trajanje radnog vremena u smjeni,
- upravljanje vožnjom vlaka,
- psihofizičku sposobnost te
- sustav upravljanja sigurnošću.

Inspekcijskim pregledima kod željezničkih prijevoznika je obuhvaćeno 920 izvršnih radnika (od toga 530 strojovođa).

Kod upravitelja infrastrukture pregledom je obuhvaćeno 1450 izvršnih radnika.

Prilikom obavljanja inspekcijskih pregleda utvrđena je nepravilnost, vezana uz prisutnost alkohola u organizmu izvršnih radnika na radnom mjestu. Za istu je poduzeta odgovarajuća mjera, odnosno izdana su **4 obavezna prekršajna naloga**.

Po drugim segmentima nisu utvrđene nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje odgovarajućih mjera.

Prijevoz opasnih tvari

U području prijevoza opasnih tvari obavljeno je ukupno 2 inspekcijska nadzora odnosno 6 inspekcijskih pregleda, koji se odnose na poslove sigurnosnog savjetnika, privremeno skladištenje opasnih tvari te izvršno osoblje koje na bilo koji način sudjeluje u prijevozu opasnih tvari.

Navedenim pregledima nisu utvrđene nepravilnosti i nedostaci.

Provedba posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku

Vezano uz suradnju na provedbi Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2017. godini Vlade, obavljeno je:

- inspekcijski nadzori prijevoznika HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o., Train Hungary – Podružnica Zagreb i PPD Transport d.o.o. u 4 kolodvora, a HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u 4 kolodvora;
- 13 inspekcijskih nadzora kočnih umetaka teretnih vagona i vlakova;
- 2 inspekcijska nadzora vlakova za prijevoz putnika, uz provjeru spremnosti za protupožarne aktivnosti;
- inspekcijski nadzori vučnih vozila prijevoznika HŽ Cargo d.o.o., Rail Cargo Croatia d.o.o. i Train Hungary – Podružnica Zagreb u 3 kolodvora, HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u 7 kolodvora i HŽ Cargo d.o.o. i Rail Cargo Croatia d.o.o. u 5 kolodvora;
- 4 kontrole održavanja vučnih vozila u provođenju posebnih mjera kod ovlaštenog održavatelja tvrtke TSŽV;
- 8 inspekcijskih pregleda opremljenosti vlakova za prijevoz putnika vatrogasnim aparatima u kontinentalnom području;
- 1 pregled pružnog pojasa vožnjom u upravljačnici vlaka na dionici pruge R101 Pula – Kanfanar;
- 2 pregleda posebnih naputaka za putnike – naredbi o obvezi obavješćivanja putnika prije polaska vlaka o zabrani bacanja zapaljivih predmeta iz vlaka;
- 1 inspekcijski nadzor kočnih umetaka i vatrogasnih aparata putničkih vlakova u kolodvoru Split Predgrađe;
- 1 inspekcijski nadzor izvršnih radnika u kolodvoru Sisak Caprag;
- 2 inspekcijska nadzora na vučnim vozilima u tijeku prometa;
- 2 inspekcijska nadzora prijevoza opasnih tvari (poslovi sigurnosnog savjetnika) u tvrtkama Janaf d.d. Zagreb i Scott Bader d.o.o. Zagreb.

Tablica 3 – Pregled inspekcijskih nadzora, pregleda i poduzetih mjera

Segment	Područje nadzora	Broj inspekcijskih pregleda	Ukupan broj inspekcijskih pregleda	Poduzete mjere
Željeznička infrastruktura	Pregledi pruga iz upravljačnica	34	127	Po utvrđenim nepravilnostima poduzeti dodatni inspekcijski pregledi, donijeto 1 rješenje o uklanjanju nedostatka
	Gornji ustroj	6		Donijeto 1 rješenje o uklanjanju nepravilnosti
	Slobodni profil pruge	1		*
	Peroni i uređene površine	2		Donijeto 1 rješenje o uklanjanju nepravilnosti
	Građevine u pružnom pojasu	2		
	Industrijski kolosijeci	2		*
	Sanacije usjeka	11		
	Zajednički nadzor kolodvora u izgradnji	1		Predviđa se donošenje mjera za utvrđene nedostatke i nepravilnosti
	Trokuti preglednosti na ŽCP-ima	68		
Obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa	Odvijanje i upravljanje prometom	72	133	*
	Upravljanje vožnjom vlaka	51		
	Nadzor strojovođa	10		
Željeznička vučna vozila	Održavanje željezničkih vozila	8	125	Za utvrđene neispravnosti na 31 vučnom vozilu poduzete propisane mjere na licu mjesta, a za 1 donijeto i rješenje
	Nadzor održavatelja vučnih vozila	9		
	Tehnička ispravnost vozila u prometu	54		
	Natpisa i oznaka na željezničkom vozilu	54		
Željeznička vučena vozila	Održavanje željezničkih vozila	12	77	*
	Sustav upravljanja sigurnošću	3		
	Nadzor održavatelja vučenih vozila	10		
	Tehnička ispravnost vozila u prometu	26		
	Natpisi i oznake na željezničkom vozilu	26		

Izvršno osoblje	Zdravstvena sposobnost	20	68	Za utvrđenu nepravilnost vezanu uz prisutnost alkohola izdana su 4 obavezna prekršajna naloga
	Stručna osposobljenost	20		
	radno vrijeme	4		
	poučavanje	10		
	psihofizičkog stanja	14		
Prijevoz opasnih tvari	poslovi sigurnosnog savjetnika	6	8	*
	prijevoz opasnih tvari	2		

Legenda:

* Nisu utvrđene nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje propisanih mjera

6. AUDIT SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOŠĆU KOD UPRAVITELJA INFRASTRUKTURE

Uredbom (EU) br. 1077/2012 od 16. studenog 2012. godine propisano je u preambuli, točka (5), da nakon izdavanja potvrde o sigurnosti ili rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom, nacionalno tijelo nadležno za sigurnost (u ovom slučaju Agencija) mora osigurati mjere kojima se provjerava jesu li tijekom rada postignuti rezultati navedeni u rješenju o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom te nastavljaju li se ispunjavati svi zahtjevi, kako je propisano člankom 9. stavkom 3. točkom (b) i člankom 10. stavkom 5. Zakona. U smislu spomenute Uredbe i propisanih zahtjeva Agencija je u periodu od 21. travnja 2017. godine (kad je objavljen Plan i program audita) do 9. lipnja 2017. godine provodila opsežan **3. ciklus vanjskih audita sustava upravljanja sigurnošću** kod upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastrukture d.o.o., u kojem su, zajedno s ravnateljem (kao vodećim auditorom), bili uključeni inspektori te djelatnici Uprave za željezničku infrastrukturu Agencije. Temeljni ciljevi audita bili su:

- utvrditi smjernice za razvoj i primjenu sustava upravljanja sigurnošću (SMS) koje će Agencija koristiti u sklopu ovog i narednih audita, a sukladno preporukama ERA-e – Upute za formiranje i primjenu sustava upravljanja sigurnošću na željeznici (engl. *Application guide for the design and implementation of Railway Safety Management System (ERA/GUI/01-2011/SAF)*);
- utvrditi stanje SMS-a na temelju analize učinkovitosti povezanih procesa kod upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o. (IM), a sukladno Planu audita i ciljevima iz izdanog rješenja – uvjerenja o sigurnosti;
- dati preporuke za poboljšanja za daljnji razvoj i održavanje SMS-a.

U sklopu audita korišteni su sljedeći pravni akti relevantni za nadzor SMS-a:

- Zakon;
- Uredba (EU) 1169/2010/EU od 10. prosinca 2010. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu sukladnosti sa zahtjevima za dobivanje uvjerenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom;
- Uredba (EU) 1077/2012/EU od 16. studenog 2012. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi nadzora kojeg provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja potvrde o sigurnosti ili rješenja o sigurnosti;

Sukladno točki 4. Uredbe komisije (EU) br. 1077/2012 nacionalno tijelo nadležno za sigurnost ovlašteno je donositi tehnike nadzornih aktivnosti. U tom smislu Agencija je koristila tehnike audita sukladno metodologiji prema HRN EN ISO 9001:2015, što je uključivalo razgovore s osobama na raznim organizacijskim razinama uključujući prvenstveno Upravu (tijekom uvodnog i završnog sastanka), pregled dokumentacije i povezanih dokaza o učinkovitosti SMS-a kao i ispitivanja rezultata dobivenih od strane inspekcije i internih audita.

Audit tim Agencije provjeravao je sve elemente SMS-a sukladno Planu i programu audita koji je prije audita dostavljen auditiranoj strani. Nakon provedenog audita auditiranoj strani je dostavljen izvještaj s audita u kojem su navedene nesukladnosti i prijedlozi za poboljšanja **utemeljene na procjenama rizika i mjerama za ublažavanje utvrđenih i povezanih rizika**, koje je auditirana strana prihvatila u svojem Akcijskom planu nakon audita, a koji je sukladno propisanom roku dostavljen u Agenciju u cilju obrazlaganja poduzimanja potrebnih mjera za otklanjanje nesukladnost te daljnjih poboljšanja SMS-a kod upravitelja infrastrukture. Temeljem tako dostavljenog akcijskog plana Agencija je pristupila izdavanju novog rješenja – uvjerenja o sigurnosti.

Posebno treba istaknuti, a što je vidljivo iz nalaza audita i Akcijskog plana upravitelja infrastrukture, opsežna poboljšanja koja su utvrđena u **sklopu podizanja sigurnosti ŽCP-a te boljeg upravljanja rizicima u sklopu tog infrastrukturnog podsustava.**

Pored osuvremenjivanja ŽCP-a i svih ostalih zastarjelih dijelova mreže (za što će sigurno biti potrebna značajna financijska sredstva u narednom razdoblju), potrebno je na ovom mjestu navesti još neka važna poboljšanja koja su utvrđena auditom i Akcijskim planom upravitelja infrastrukture, a to su:

- Osuvremenjivanje Politike sigurnosti HŽ Infrastrukture d.o.o., vezano za predviđene organizacijske promjene i najavljene izmjene i dopune EU regulative (posebno prilagodbe prema 4. željezničkom paketu);
- Daljnja poboljšanja vezano za implementaciju provedbe Uredbe 402/2013/EZ o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika;
- Redovito izvještavanje Agencije o napretku popunjavanja podataka u registar infrastrukture;
- Analiza svih sigurnosnih preporuka koje izdaje Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (u daljnjem tekstu: AIN) te izrada plana postupanja (sigurnosnih mjera) i obavještanje Agencije o istima,
- Imenovanje predstavnika upravitelja infrastrukture u radnu grupu za implementaciju TAP/TAF te pokretanje aktivnosti priključenja nacionalnog informatičkog sustava za praćenje kretanja vlakova (informacijski sustav transporta - IST) na zajedničko sučelje (engl. common interface - CI) čime se svi nacionalni sustavi za praćenje vlakova povezuju u jedinstveni sustav;
- Pokretanje pokusnog rada za sve uređaje željezničko-cestovnih prijelaza na kojima su vršene izmjene, a nisu prošli postupak puštanja u uporabu;
- Cjelovito usklađivanje postupaka i procedura održavanja prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava s važećim regulatornim okvirom na nacionalnoj i internoj razini kroz poučavanje izvršnih radnika.

Pored upravitelja infrastrukture - HŽ Infrastruktura d.o.o, Agencija je u 2017. godini, u cilju izdavanja novih uvjerenja o sigurnosti sukladno Zakonu (članak 30. stavak 3.), provela odgovarajući obim audita SMS-a kod sljedećih upravitelja infrastrukture u morskim lukama:

- Luka Šibenik d.o.o.,
- Luka Rijeka d.d.

Auditi koji su sukladno Zakonu provedeni kod spomenutih upravitelja infrastrukture u morskim lukama daju rezultate te se kroz audite unapređuju njihovi sustavi upravljanja sigurnošću.

Primjenjujući odredbe Zakona kojima se uređuju postupci izdavanja uvjerenja o sigurnosti, nadzora ispunjenja propisanih uvjeta i zahtjeva te obavljanja djelatnosti upravitelja infrastrukture u morskim i riječnim lukama i robnim terminalima, Agencija je naišla na određene probleme zbog čega je mišljenja kako bi ovo područje trebalo detaljnije urediti, naročito u dijelu koji se odnosi na:

- Popis svih morskih i riječnih luka te robnih terminala na koje se odnosi Zakon, odnosno primjena uvjerenja o sigurnosti;
- Jasniju specifikaciju mjerodavnosti inspekcije vezano za spomenute upravitelje infrastrukture.

7. AUDIT SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOSTU KOD ŽELJEZNIČKIH PRIJEVOZNIKA

Uredbom Komisije (EZ) br. 1158/2010. od 9. prosinca 2010. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu sukladnosti sa zahtjevima za dobivanje rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza propisano je na koji način Agencija ocjenjuje sposobnost željezničkog prijevoznika za ispunjavanje svih zahtjeva potrebnih za djelovanje općenito te na određenoj mreži za koju traži potvrdu na temelju ocjene svojeg sustava upravljanja sigurnošću. Pored navedenog, Odlukom o uvjetima za izdavanje posebnog dijela potvrde o sigurnosti (DIO A i DIO B) propisani su uvjeti koji su neophodni za obavljanje usluge prijevoza na siguran način na željezničkoj mreži Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 127/13).

U smislu spomenute Uredbe i propisanih uvjeta Agencija pokreće godišnje cikluse vanjskih audita sustava upravljanja sigurnošću kod željezničkih prijevoznika s općim ciljevima, kako slijedi:

- utvrditi smjernice za razvoj SMS-a koje će Agencija koristiti u sklopu kontinuiranih audita SMS-a, a sukladno preporukama ERA-e – Upute za formiranje i primjenu sustava upravljanja sigurnošću na željeznici (engl. *Application guide for the design and implementation of Railway Safety Management System (ERA/GUI/01-2011/SAF)*);
- utvrditi stanje i provođenje SMS-a na temelju analize učinkovitosti povezanih procesa kod svakog pojedinog željezničkog prijevoznika, a vezano za izdana rješenja o sigurnosti za željezničke prijevoznike, kako općeg dijela A, tako i posebnog dijela B kojim prijevoznik mora udovoljiti specifičnim uvjetima sigurnosti zemlje članice;
- dati preporuke za poboljšanja za daljnji razvoj i održavanje SMS-a pojedinog prijevoznika **utemeljene na procjenama rizika i mjerama za ublažavanje utvrđenih i povezanih rizika**. Od prijevoznika se potom očekuje donošenje plana korektivnih radnji u svrhu poboljšanja i podizanja razine sigurnosti koji će Agencija ocijeniti te nadzirati njegovo provođenje.

Agencija kao nacionalno tijelo nadležno za sigurnost željezničkog prometa sukladno članku 4. Uredbe komisije (EU) br. 1077/2012 donosi tehnike nadzornih aktivnosti koje se koriste u procesu audita. U tom smislu proces audita podrazumijeva razgovore s osobama na različitim razinama u organizaciji uključujući prvenstveno Upravu (tijekom uvodnog i završnog sastanka), pregled dokumentacije i povezanih dokaza o učinkovitosti SMS-a kao i ispitivanja sigurnosnih rezultata dobivenih od strane inspekcije i internih audita prijevoznika.

Auditori Agencije tijekom izvođenja audita ocjenjuju sukladnost SMS-a sa zahtjevima, karakteristikama i elementima koji su propisani Zakonom. Auditori se nadalje rukovode Uredbom Komisije (EZ) br. 1158/2010. od 9. prosinca 2010. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu sukladnosti sa zahtjevima za dobivanje rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza i Uredbom (EU) 1078/2012 od 16. studenog 2012. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdavanja rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje.

U 2017. godini opisanom metodologijom provedeni su auditi kod sljedećih prijevoznika:

- HŽ Putnički prijevoz d.o.o.,
- HŽ Cargo d.o.o.,
- PPD Transport d.o.o.,
- Rail Cargo Carrier – Croatia d.o.o.,
- Train Hungary Maganvasut Kft, Podružnica Zagreb,
- SŽ - Tovorni promet d.o.o., Podružnica Rijeka,
- Rail&Sea d.o.o.
- Transagent špedicija d.o.o.

Nakon audita obavljani su završni sastanci s predstavnicima uprava navedenih prijevoznika tijekom kojih su auditori Agencije obrazložili prijedloge za poboljšanja, koje su željeznički prijevoznici prihvatili te poduzeli mjere kroz svoje akcijske planove za poboljšanje SMS-a.

U pogledu mogućih poboljšanja i daljnjeg razvoja sustava upravljanja sigurnošću auditori su u većini slučajeva ukazali na pravilan pristup i primjenu zajedničke sigurnosne metode za vrednovanje i procjenu rizika kako to propisuje provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 sa svim izmjenama.

U svrhu urednog ispunjavanja zakonske odredbe propisane Zakonom u čl. 134., koji propisuje rok ugradnje auto-stop uređaja na željeznička vozila s vlastitim pogonom, Agencija je konzultirala relevantne akcijske planove prijevoznika po tom pitanju i provedbu istih ili prema potrebi naglasila važnost i zatražila propisivanje takvog internog akta te njegovu provedbu.

U pogledu usklađenosti s nacionalnim podzakonskim aktima u većini slučajeva Agencija je ukazala na potrebu pridržavanja odredbi o održavanju željezničkih vozila, sukladno Pravilniku o željezničkim vozilima ("Narodne novine", br. 121/2015).

U provedbi audita Agencija koristi priliku gdje je potrebno te ukazuje predmetnom prijevozniku na nadolazeće promjene u nacionalnom zakonodavstvu vezane za primjenu 4. željeznčkog paketa te posljedične promjene u radu odnosnih nacionalnih i EU institucija.

Agencija potiče željezničke prijevoznike na samostalno i kontinuirano poboljšavanje vlastitog sustava upravljanja sigurnošću te uz prijedloge za poboljšanja od strane Agencije, prijevoznici u svoje akcijske planove unose i vlastite inicijative za poboljšanje SMS-a. U većini slučajeva u prethodnom razdoblju su to planovi zapošljavanja stručnjaka na odgovornim mjestima vezanim za SMS te planovi kontinuiranog usavršavanja djelatnika. Uz navedeno, Agencija uspješno potiče razvoj i korištenje IT tehnologija i rješenja kod željezničkih prijevoznika koja posredno vode do ispunjenja dogovorenih ciljeva Tehničke specifikacije za interoperabilnost (TSI) u odnosu na podsustav telematskih aplikacija za teretni i putnički promet željezničkog sustava (TAF i TAP TSI-evi).

8. AUDITI SUBJEKATA NADLEŽNIH ZA ODRŽAVANJE

Uredbom Komisije (EU) br. 445/2011 (u daljnjem tekstu: Uredba) od 10. svibnja 2011. godine o sustavu izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnim za održavanje teretnih vagona i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 653/2007 propisan je sustav davanja ovlaštenja subjektima nadležnim za održavanje teretnih vagona. Svrha je sustava davanja ovlaštenja osigurati dokaze da je subjekt nadležan za održavanje uspostavio svoj sustav održavanja i da je sposoban ispunjavati zahtjeve utvrđene u navedenoj Uredbi, kako bi zajamčio da je svaki teretni vagon, za čije je održavanje nadležan, u stanju za sigurnu vožnju.

Sukladno navedenoj Uredbi, članku 6. i Prilogu II, Agencija je tijelo nadležno za davanje slijedećih ovlaštenja (engl. *ECM Certification Body EIN number HR/30/0018/001*):

1. Ovlaštenje subjekta nadležnog za održavanje (ECM).
2. Ovlaštenje za funkcije održavanja:
 - Razvoj održavanja (engl. *Maintenance development*);
 - Upravljanje održavanjem voznog parka (engl. *Fleet maintenance management*) i
 - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*).

Izdavanje ovlaštenja temelji se na ocjeni sposobnosti subjekta nadležnog za održavanje za ispunjenje mjerodavnih zahtjeva iz Priloga III Uredbe. Ono uključuje sustav nadzora kojim se osigurava dosljedno ispunjavanje propisanih zahtjeva nakon dodjele ECM ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje.

Agencija donosi odluku o davanju ovlaštenja najkasnije 4 mjeseca nakon što je subjekt nadležan za održavanje koji je podnio zahtjev dostavio sve potrebne informacije i sve eventualno dodatne informacije. Prije nego što dodjeli ovlaštenje, Agencija poduzima potrebnu ocjenu u prostoru ili prostorima subjekta nadležnog za održavanje. U smislu navedenog Agencija pokreće vanjske audite kod subjekta nadležnog za održavanje.

Svrha audita je utvrditi da subjekt nadležan za održavanje ispunjava zahtjeve i kriterije sukladno Uredbi.

Audit tim Agencije je ocjenjivao zahtjev za izdavanjem ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje sukladno zahtjevima i kriterijima utvrđenim u Prilogu III Uredbe, te dogovorio s auditiranim subjektom plan poboljšanja. Nakon provedenog audita napravljeno je izvješće s provedenog audita, na osnovu kojega je auditirani subjekt dostavio akcijski plan. Temeljem dostavljenog akcijskog plana Agencija je pristupila izdavanju ovlaštenja.

Audit tim Agencije je imenovan Odlukom ravnatelja KLASA: 341-06/16-06/01, URBROJ: 387-02-16-2, 19. prosinca 2016. godine.

U 2017. godini provedeni su slijedeći auditi:

- HŽ Cargo d.o.o - Subjekt nadležan za održavanje (ECM) ,
- Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o. - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*),
- CIOŠ CARGO d.o.o. - Subjekt nadležan za održavanje (ECM) i
- INA industrija nafte d.d. - Subjekt nadležan za održavanje (ECM).

9. IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POSLOVANJU AGENCIJE

FINANCIJSKI PLAN

Financijski plan Agencije za 2017. godinu donesen je sukladno proračunskim propisima kao dio Financijskog plana Ministarstva. Državni proračun Republike Hrvatske za 2017. godinu ("Narodne novine", broj 119/16) donio je Hrvatski sabor na sjednici 15. prosinca 2016. godine u kojemu je objavljen Financijski plan Agencije u iznosu od 5.646.000 kn. Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2017. godinu u studenom 2017. godine ("Narodne novine", broj 113/17) Agencija je ostvarila uštede u iznosu od 374.500 kn čime su raspoloživa sredstva rebalansirana na iznos od 5.271.500 kn.

U konačnici, Financijski plan Agencije za 2017. godinu utvrđen je i osiguran u iznosu od **5.271.500 kn** i na pozicijama kako slijedi:

Razdjel: 065 – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
 Glava: 45228 – Agencija za sigurnost željezničkog prometa
 Izvor: 11 – Državni proračun
 Program: 3114 – Razvoj sustava željezničkog prometa
 Aktivnost: A840001 – Administracija i upravljanje Agencije za sigurnost željezničkog prometa
 A840004 – Obveze po sudskim sporovima
 Projekt: K840002 – Informatizacija

Tablica 4 - Financijski plan za 2017. godinu

Naziv	Plan 2017. godine	Izvršenje 2017. godine	Izvršenje/plan (INDEKS)
45228 – Agencija za sigurnost željezničkog prometa	5.271.500 kn	4.479.846 kn	85 %
3114 – Razvoj sustava željezničkog prometa	5.271.500 kn	4.479.846 kn	85 %
<i>A840001 – Administracija i upravljanje Agencije za sigurnost željezničkog prometa</i>	<i>4 637 500 kn</i>	<i>4.344.706 kn</i>	<i>94 %</i>
<i>A840004 – Obveze po sudskim sporovima</i>	<i>408 000 kn</i>	<i>25 000 kn</i>	<i>6 %</i>
<i>K840002 – Informatizacija</i>	<i>226 000 kn</i>	<i>110 140 kn</i>	<i>49 %</i>

Izvršenje Financijskog plana Agencije u 2017. godini iznosilo je 4.479.846 kn što predstavlja 85 posto u odnosu na plan. Pregled plana i izvršenja Financijskog plana Agencije prikazan je u tablici 5 koja slijedi.

Tablica 5 - Pregled izvršenja Financijskog plana u 2017. godini

<i>Izvor/ Program/ Podskupina</i>	<i>NAZIV</i>	<i>Plan 2017.</i>	<i>Izvršenje 2017.</i>	<i>Indeks Izvršenja (%)</i>
1	2	3	4	4/3
11	RKP 45228 - AGENCIJA ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA	5.271.500	4.479.846	85
A840001	Administracija i upravljanje Agencije za sigurnost željezničkog prometa	4.637.500	4.344.706	94
311	Plaće (Bruto)	2.527.000	2.521.700	99,8
312	Ostali rashodi za zaposlene	82.000	66.783	81,4
313	Doprinosi na plaće	441.500	432.659	98
321	Naknade troškova zaposlenima	390.000	321.515	82,4
322	Rashodi za materijal i energiju	116.000	102.647	88,5
323	Rashodi za usluge	796.000	708.373	89
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	1.000	0	0,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	219.000	187.399	85,6
343	Ostali financijski rashodi	2.000	41	2
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	10.000	0	0
383	Kazne, penali i naknade štete	25.000	0	0,00
422	Postrojenja i oprema	27.000	3.591	13,3
431	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	1.000	0	0,00
K840004	Obveze po sudskim sporovima	408.000	25.000	6
311	Plaće (bruto)	275.500	0	0
313	Doprinosi na plaće	53.000	0	0
323	Rashodi za usluge	34.500	25.000	72,5
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	15.000	0	0
343	Ostali financijski rashodi	30.000	0	0
K840002	Informatizacija	226.000	110.140	49
323	Rashodi za usluge	110.000	40.127	36,5
412	Nematerijalna imovina	45.000	24.576	54,6
422	Postrojenja i oprema	66.000	45.437	68,9
426	Nematerijalna proizvedena imovina	5.000	0	0

Kroz aktivnost A840001 izvršen je najznačajniji dio proračuna Agencije kojim su pokriveni troškovi rada zaposlenika, njihova službena putovanja, nabava nefinancijske imovine (oprema za rad) i drugi materijalni troškovi (uredski materijal, troškovi zakupa radnog prostora i vezani režijski troškovi, troškovi naknade za rad članova Upravnog vijeća).

Promatrano po strukturi, rashodi za zaposlene i rashodi za ostala materijalna prava zaposlenika činili su 76,94 posto rashoda u odnosu na ukupne rashode aktivnosti.

Drugu najzastupljeniju skupinu rashoda u aktivnosti čine materijalni rashodi s udjelom od 22,98 posto. Unutar ovih rashoda najznačajniji su rashodi za usluge od kojih rashodi za najam

poslovnog prostora s izvršenjem od 497.479 kuna čine 70,95 posto rashoda za usluge. Agencija na to nije mogla značajnije utjecati.

Kroz aktivnost A840004 planiralo se podmiriti potencijalne troškove tužbi postojećih i bivših zaposlenika Agencije. Budući da nijedan predmet nije pravomoćno okončan tijekom 2017. godine, nije nastupila ni obveza isplate novčanih sredstava. Izvršenje ove aktivnosti stoga se temeljilo na pokrivanju troškova za usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja.

Za projekt K840002 u 2017. godini sredstva su prvenstveno korištena za povećanje sigurnosti informatičkog sustava Agencije. U tu svrhu nabavljen je novi fizički poslužitelj (server) koji je bio nužan za učinkovito i sigurno vođenje Registra vozila i Registra strojovođa/centara za osposobljavanje/ispitivača. Uz navedeno, sredstva su utrošena na nabavu serverske licence za novi fizički poslužitelj i njoj komplementarnih korisničkih licenci.

Preostala sredstva utrošena su na održavanje jedinstvenog poslovnog informatičkog rješenja za upravljanje dokumentacijom (DMS sustav) sukladno važećem Zakonu o općem upravnom postupku po kojem je Agencija dužna postupati te održavanje sustava za evidenciju radnog vremena zaposlenika, korisničku podršku za Check point (firewall) i podmirivanje troškova korištenja softverske aplikacije za izradu kartica strojovođa.

PRIHODI I RASHODI

• Prihodi

- Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	4.479.846 kn
	4.479.846 kn

Ukupni prihodi

• Rashodi

- Rashodi za zaposlene	3.005.403 kn
- Materijalni rashodi	1.379.898 kn
- Financijski rashodi	44 kn
- Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	24.576 kn
- Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	49.028 kn

Ukupni rashodi	4.458.949 kn
-----------------------	---------------------

Prihodi se priznaju na temelju priljeva novčanih sredstava u izvještajnom razdoblju, a rashodi na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

BILANCA

• Aktiva

- Nefinancijska imovina	264.809 kn
- Financijska imovina	3.000 kn

Ukupna aktiva	267.809 kn
----------------------	-------------------

• Pasiva

- Obveze	332.524 kn
- Izvori financiranja	- 64.715 kn

Ukupna pasiva	267.809 kn
----------------------	-------------------

Nefinancijska imovina = 264.809 kn: Proizvedena dugotrajna imovina povećana je za nabavu uredske opreme i namještaja za 49.028 kn. Neproizvedena dugotrajna imovina povećana je za 24.576 kn za nabavu korisničkih licenci.

Financijska imovina na dan 31.12.2017. godine iznosi **3.000 kn** i odnosi se na potraživanja za kazne po obaveznim prekršajnim nalogima željezničkih inspektora.

Obveze na dan 31. prosinac 2017. godine u iznosu od 332.524 kn odnose se na obveze za prosinac 2017. koje dopijevaju u siječnju 2018. godine (plaće i ostala materijalna prava zaposlenika, režijski troškovi, naknade za rad članova Upravnog vijeća i intelektualne usluge).

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Financijski izvještaji sastavljani su sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu ("Narodne novine", broj 3/15, 93/15, 135/15, 2/17 i 28/17) i u zakonskim rokovima predavani Financijskoj agenciji, Ministarstvu i Državnom uredu za reviziju. Upravno vijeće Agencije, sukladno članku 14. stavku 7. Zakona, nije imalo primjedbi na Godišnji financijski izvještaj za 2017. godinu.

STRATEŠKI PLAN

U Strateškom planu Ministarstva za razdoblje 2017. - 2019. godine Agencija je provodila program u dijelu koji je povezan sa Općim ciljem 1. *Održivi razvoj prometnog sustava*, Posebni cilj 1.4. *Razvijen sustav željezničkog i cestovnog prometa*, a način ostvarenja postavljenog posebnog cilja bio je 1.4.2. *Sigurnost kopnenog prometa*.

Tablica 6 - Strateški plan 2017.; Posebni cilj 1.4. – Razvijen sustav željezničkog i cestovnog prometa

Opći cilj	1. Održivi razvoj prometnog sustava				
Posebni cilj	1.4. Razvijen sustav željezničkog i cestovnog prometa				
Program u državnom proračunu	3114 Razvoj sustava željezničkog prometa 3110 Razvoj sustava cestovnog prometa				
Način ostvarenja	Aktivnost/ projekt u državnom proračunu	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost (2017.)	Ostvarena vrijednost (2017.)
1.4.2. Sigurnost kopnenog prometa	A840001 - Administracija i upravljanje Agencije K840002 - Informatizacija	1.4.2.1. Broj izdanih rješenja, inspekcijskih nadzora i pregleda sustava upravljanja sigurnošću (audita) odnosno riješenih upravnih predmeta iz područja djelovanja Agencije	615	625	930

Sukladno svojoj nadležnosti, Agencija je tijekom 2017. godine zaprimila značajno veći broj zahtjeva u odnosu na 2016. godinu i broj koji je planiran. Odstupanje je vezano uz povećanje broja uvedenih vagona u Registar vozila tijekom 2017. i 2016. godine što je rezultiralo povećanjem inspekcijskih nadzora i pregleda u području podsustava vozila – vučenih vozila (vagona).

IZJAVA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI

U skladu sa Zakonom o fiskalnoj odgovornosti ("Narodne novine", broj 139/10 i 19/14) ravnatelj Agencije, temeljem popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, potpisao je Izjavu o fiskalnoj odgovornosti kojom je potvrdio da su se sredstva zakonito, namjenski i svrhovito koristila, te da je učinkovito i djelotvorno funkcionirao sustav financija, upravljanja i kontrola u okviru proračunski utvrđenih sredstava.

INVENTURA

Odlukom ravnatelja Agencije KLASA: 406-08/17-01/1, URBROJ: 387-02-17-1 od 4. prosinca 2017. godine, proveden je popis imovine i obveza. Popisom računalne opreme, uredskog namještaja i ostale opreme nisu utvrđeni bilo kakvi manjkovi ili viškovi opreme. Obračun amortizacije izrađen je od strane ovlaštenog knjigovodstvenog servisa i pregledan od strane članova povjerenstva.

Na dan 31. prosinca 2017. godine stanje žiro računa i blagajne Agencije iznose 0,00 kn, a stanje obveza za prosinac 2017. godine iznosilo je 332.524 kn. Sve obveze podmirene su u siječnju 2018. godine.

10. STANJE SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG PROMETA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Izvješća o sigurnosti

Temeljem odredbe članka 26. stavka 1. Zakona upravitelji infrastrukture i željeznički prijevoznici su obvezni svake godine Agenciji dostaviti izvješće o stanju sigurnosti u željezničkom prometu za prethodnu kalendarsku godinu.

Nadalje, temeljem stavka 2. istog članka Zakona, izvješće o sigurnosti mora sadržavati:

- podatke o ispunjavanju unutarnjih sigurnosnih ciljeva trgovačkog društva i rezultate planova sigurnosti;
- razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja i zajedničkih sigurnosnih pokazatelja utvrđenih u Prilogu 3. Zakona, u mjeri u kojoj se to odnosi na podnositelja izvješća;
- rezultate unutarnjeg nadzora sigurnosti;
- podatke o nedostacima i nepravilnostima u odvijanju željezničkog prometa i upravljanju željezničkom infrastrukturom koje mogu biti od značaja za Agenciju.

Sukladno Prilogu 3. Zakona i njegovim definicijama te metodologiji¹ Agencije Europske unije za željeznice (ERA), Agencija je u daljnjoj analizi i razradi ovog izvješća o sigurnosti, posebno istaknula **ozbiljne nesreće** (eng. *Serious accident*) te **značajne nesreće** (eng. *Significant accidents*), kao i ostale podatke (posebno neke pretkazivače nesreća) za koje Agencija smatra da ih je potrebno istaknuti vezano za razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja.

Izvješća o sigurnosti za 2017. godinu su podnijeli upravitelj infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o. i željeznički prijevoznici:

- HŽ Cargo d.o.o.,
- HŽ Putnički prijevoz d.o.o.,
- Transagent Rail d.o.o.,
- PPD Transport d.o.o.,
- Rail Cargo Carrier – Croatia d.o.o.,
- Train Hungary Maganvastu Kft, Podružnica Zagreb,
- SŽ - Tovorni promet d.o.o., Podružnica Rijeka,
- Rail&Sea d.o.o.

Prema podacima upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastrukture d.o.o. dobivenih iz izvješća o sigurnosti za 2017. godinu, a vezano za **razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja**, bilježi se **povećanje broja ozbiljnih nesreća u usporedbi s 2016. godinom**. Najznačajnije povećanje odnosi se na ozbiljne nesreće na ŽCP-ima i nesreće koje su prouzročila željeznička vozila u pokretu. U 2017. godini dogodilo se ukupno 20 ozbiljnih nesreća (Tablica 7), što je u odnosu na 2016. godinu povećanje za sedam, a u usporedbi s petogodišnjim prosjekom povećanje za 35,1% (Tablica 8 i Slika 2). Isto tako, sukladno **razvoju zajedničkih sigurnosnih pokazatelja** (prema ERA-a metodologiji) **došlo je i do povećanja broja značajnih nesreća** (33 značajne nesreće za 2017. godinu u odnosu na 23 nesreće za 2016. godinu – Tablica 9 i Tablica 10).

Osim navedenog, znatno povećanje primjetno je kod ozbiljnih nesreća i nesreća prouzročenih ulaskom u zonu opasnosti kontaktne mreže (Zagreb Ranžirni kolodvor) te kod incidenata podkategorija *deformacije kolosjeka* (tri puta više u 2017. u odnosu na 2016.) i *postavljanje*

¹ Railway Safety Performance in the European Union – 2016 (<http://www.era.europa.eu/Document-Register/Documents/Railway%20Safety%20Performance%202016%20final%20E.pdf>)

predmeta na prugu (43% više u 2017. u odnosu na 2016.). S obzirom da je za navedene kategorije prijedena granica prihvatljivosti odstupanja od postavljenog sigurnosnog cilja, upravitelj infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o. pokrenuo je izradu akcijskog plana za uspostavom mjera za ublažavanje ovog sigurnosnog problema, što će Agencija pratiti kroz nadzore (audite) sutava upravljanja sigurnošću.

Treba naglasiti da se najveći broj incidenata u 2017. godini dogodio kod podkategorije lom branika na ŽCP-ima (524), što je povećanje od 17,2% u odnosu na 2016. godinu (447), te puknuća tračnica (89), što je smanjenje za 9,1% u odnosu na 2016. godinu (98).

Prema pokazateljima koji se odnose na pretkazivače nesreća u 2017. godini treba istaknuti broj pukuća tračnica (89) i izbacivanje i druge deformacije kolosjeka (42). U 2017. godini nije zabilježen ispad signalizacije u nesigurno stanje što je znatno poboljšanje u odnosu na 2016. godinu kada je bilo zabilježno 7 ispada. Ovo je svakako rezultat poduzetih mjera upravitelja infrastrukture kroz Akcijski plan u 2016. godini, opsežnih audita sustava upravljanja sigurnošću te pojačanih mjera nadzora ŽCP-a koje je provodila Agencija u 2017. godini.

Razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja

Nacionalne sigurnosne pokazatelje upravitelj infrastrukture, HŽ-Infrastruktura d.o.o., iskazao je u svojem Izvešću o sigurnosti za 2017. godinu kroz tri kategorije: ozbiljne nesreće, nesreće i incidenti. U Tablici 7 dan je prikaz ukupnog broja ozbiljnih nesreća u 2017. godini.

Tablica 7 – Ukupan broj ozbiljnih nesreća u 2017. godini i uzroci nastanka istih

OZBILJNE NESREĆE	Ukupno - 2017	Osobni propust radnika HŽ Infrastrukture	Osobni propust radnika prijevoznika	Tehnički nedostatak na infrastrukturnim podsustavima	Tehnički nedostatak na vučnim i vučenim vozilima	Vremenska nepogoda	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje putnika	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje korisnika ŽCP-a	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje neovlaštenih osoba	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje trećih osoba
Sudar vlakova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskliznuće vlaka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ozbiljne nesreće na ŽCP-ima	6	0	0	0	0	0	0	6	0	0
Nesreće osoba koje su prouzročila željeznička vozila u pokretu	13	0	0	0	0	0	0	0	13	0
Sudar ili iskliznuće pri manevriranju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sudar ili iskliznuće željezničkih vozila za posebne namjene	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Požari ili eksplozije na željezničkim vozilima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge ozbiljne nesreće	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
UKUPNO:	20	0	0	0	0	0	0	6	14	0

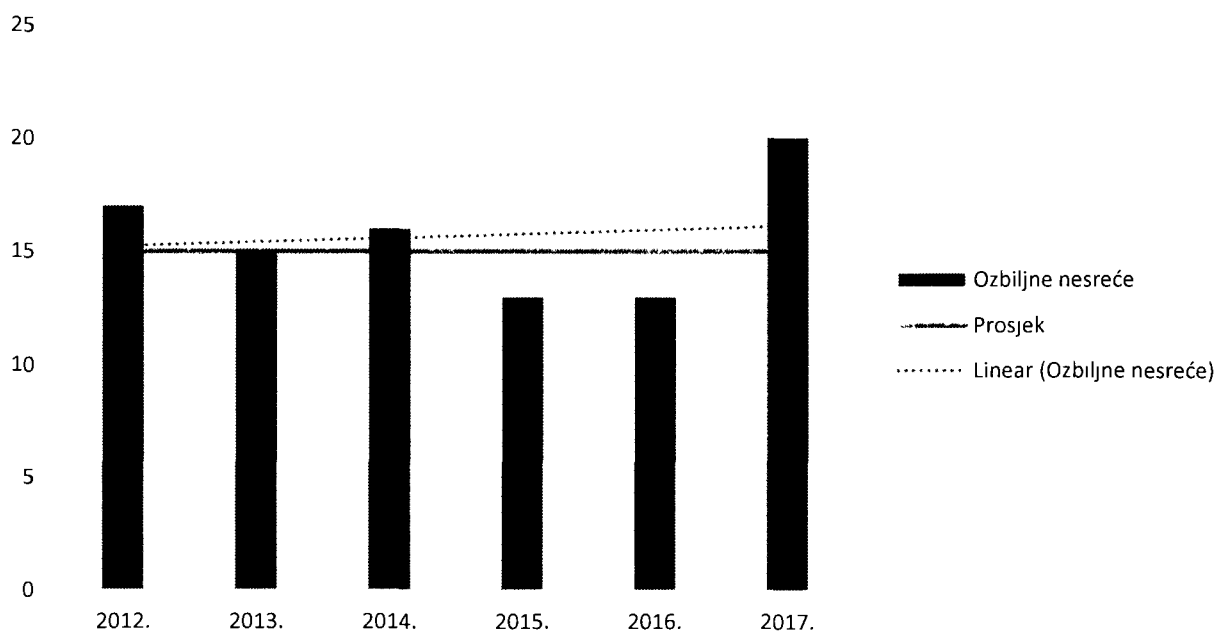
Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2017. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Tablica 8 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja

Kategorija izvanrednih događaja	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	Prosjek	2017. prosjek	2017./2016.
Ozbiljne nesreće	17	15	16	13	13	20	15	135,14	153,85
Nesreće	85	96	89	70	68	62	82	75,98	91,18
Incidenti	626	898	878	900	867	945	834	113,34	109,00
UKUPNO	728	1009	983	983	948	1027	930	110,41	108,33

Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2017. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Slika 2 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja iz kategorije ozbiljne nesreće za period 2012.-2017.

Razvoj zajedničkih sigurnosnih pokazatelja

Razvoj zajedničkih sigurnosnih pokazatelja prati se prema metodologiji ERA-e. Ovi pokazatelji iskazani su Tablici 10, u kojoj su sadržane kategorije nesreća, kao i njihov ukupan i relativan broj. Relativan broj nesreća iskazan je u odnosu na ostvarene vlak – kilometre.

Tablica 9 – Ukupan i relativan broj (prema vlak-kilometrima) značajnih nesreća za 2017.

ZNAČAJNE NESREĆE	Ukupan broj	Relativan broj (prema vlak-kilometrima)
Sudar vlaka sa željezničkim vozilom	0	0
Sudar vlaka s preprekom unutar slobodnog profila	1	4,7E-08
Iskliznuća vlaka	2	9,3E-08
Nesreće na ŽCP-ima, uključujući nesreće u kojoj sudjeluju pješaci na ŽCP-ima	10	4,7E-07
Nesreća osoba koje uključuju željezničko vozilo u pokretu, osim samoubojstva i pokušaja samoubojstva	18	8,4E-07
Požar u željezničkom vozilu	0	0
Ostalo	2	9,3E-08
UKUPNO:	33	-

Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2017. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

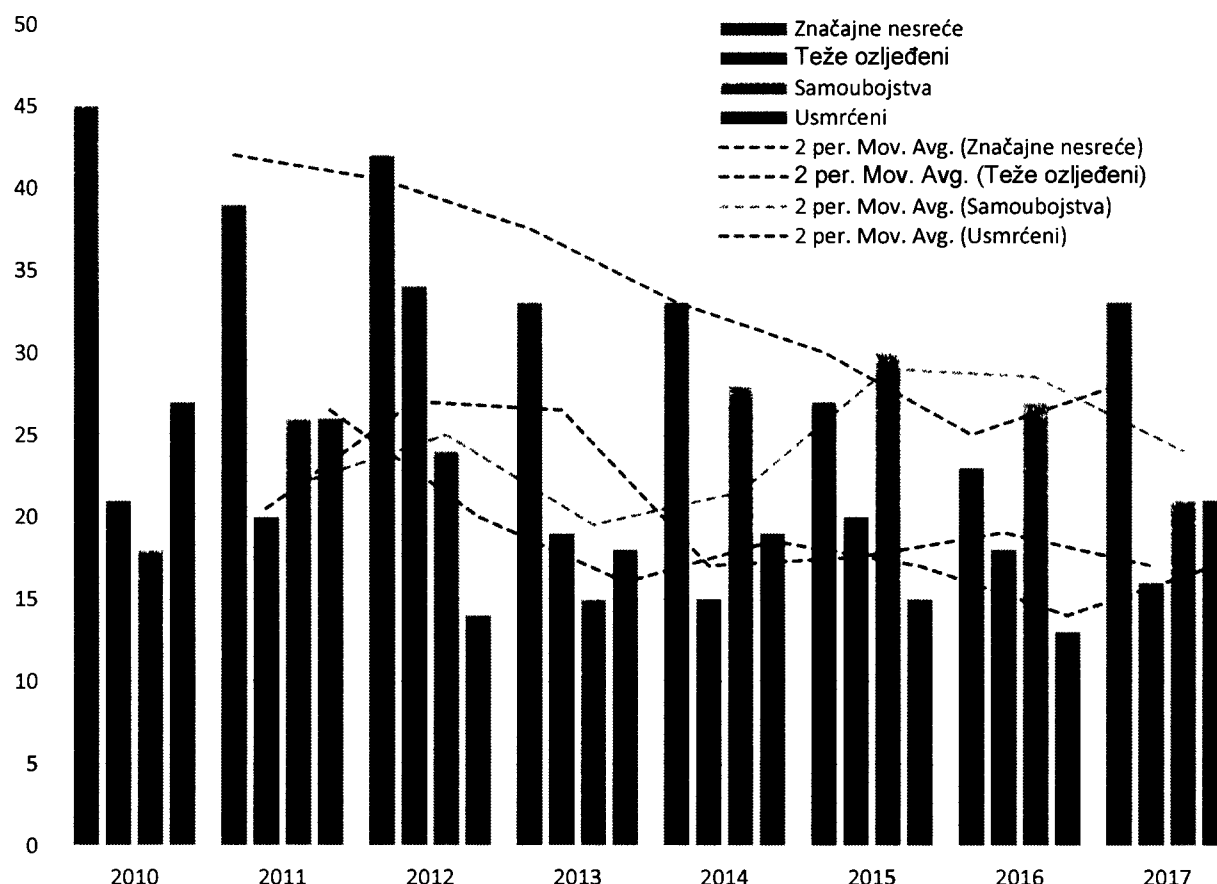
Tablica 10 – Pregled najvažnijih zajedničkih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2010.-2017. godine (sukladno ERA metodologiji)

Godina	Značajne nesreće	Teže ozlijeđeni	Samoubojstva	Usmrćeni
2010.	45	21	18	27
2011.	39	20	26	26
2012.	42	34	24	14
2013.	33	19	15	18
2014.	33	15	28	19
2015.	27	20	30	15
2016.	23	18	27	13
2017.	33	16	21	21

Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2017. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

U 2017. godini smrtno je stradala 21 osoba, što je u odnosu na 2016. godinu povećanje za osam smrtno stradalih osoba (61,5%), a u odnosu na petogodišnji prosjek povećanje za 28% (Tablica 10, Slika 3).

Slika 3 – Pregled najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2010.-2017. godine (sukladno ERA metodologiji)

Ocjena stanja sigurnosti

Prema podacima upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastrukture d.o.o. dobivenih iz izvješća o sigurnosti za 2017. godinu, uzimajući u obzir izvanredne događaje koji pripadaju skupini značajnih nesreća i ozbiljnih nesreća, treba naglasiti da se **velik broj takvih događaja dogodio na željezničko-cestovnim prijelazima**. U 2017. godini na ŽCP-ima se dogodilo 6 ozbiljnih nesreća i 31 nesreća, pri čemu je usmrćeno 7 osoba, a teže je ozljeđeno 5 osoba. **Uzrok navedenim izvanrednim događajima su nedisciplina i nesavjesnost vozača cestovnih motornih vozila.**

Povećanje udjela ŽCP-a na željezničkoj mreži Republike Hrvatske osiguranih odgovarajućim signalno-sigurnosnim uređajima samo po sebi pridonosi povećanju sigurnosti željezničkog, ali i cestovnog prometa. Neodgovorno ponašanje sudionika u cestovnom prometu na mjestu prijelaza ceste preko željezničke pruge treba i dalje nastojati spriječiti ne samo tehničkim mjerama, već i drugim sigurnosnim mjerama (edukacija, promidžba sigurnosne kulture i sl.). Koliko je ozbiljan ovaj problem govori i činjenica da je prema navedenom godišnjem izvješću HŽ Infrastrukture d.o.o. u 2017. godini **zabilježeno 524 lomova polubranika (447 u 2016.)** što se može smatrati **ugrožavanjem sigurnosti željezničkog prometa.**

U cilju prevencije nesreća te osvješćivanja javnosti, osobito djece i mladih, HŽ Infrastruktura d.o.o. već gotovo deset godina provodi edukativnu akciju "Vlak je uvijek brži". Akcija se provodi u školama diljem Republike Hrvatske te na ŽCP-ima u sklopu Međunarodnog dana svjesnosti o opasnostima na željezničko-cestovnim prijelazima (ILCAD). Pored toga HŽ Infrastruktura d.o.o. uputila je u 2017. godini dopise mnogim policijskim upravama, od kojih se zahtijevalo poduzimanje mjera pojačanog nadzora prometa s ciljem smanjenja daljnjih stradanja, nastanka materijalne materijalne štete i povećanja sigurnosti na ŽCP-ima.

Pored izvanrednih događaja nastalih na ŽCP-ima potrebno je istaknuti i **povećanje ozbiljnih nesreća uzrokovanih željezničkim vozilom u pokretu**. U 2017. godini se u tom sklopu dogodilo 13 ozbiljnih nesreća i 7 nesreća, pri čemu je usmrćeno 13 osoba, a teže je ozljeđeno 5 osoba, dok se u 2016. godini dogodilo 9 ozbiljnih nesreća i 8 nesreća, pri čemu je usmrćeno 9 osoba, a teže je ozljeđeno 6 osoba. Najčešći uzrok su nedisciplin i nesavjesnost osoba koje se kreću uz prugu ili prelaze istu na nedozvoljenim mjestima. U mjesecu studenom 2017. godine HŽ Infrastruktura d.o.o. je pokrenula akcijski plan s ciljem smanjenja broja ovakvih događaja.

I dalje u Republici Hrvatskoj najveći sigurnosni problemi u željezničkom sustavu vezani su uz željezničko-cestovne prijelaze. Prema podacima iz Izvješća o sigurnosti za 2017. godinu navodi se broj aktivnih i pasivnih ŽCP-a. Jedna od mjera za povećanje sigurnosti ŽCP-a, pored mjera koja su vezane za razne akcije oko osvješćivanja javnosti te podizanje sigurnosne kulture, svakako je ulaganje u aktivne ŽCP-e. **Prema Tablici 14 vidljivo je da su ulaganja u ŽCP-e u periodu od 2015. do 2017. godine bila minimalna.**

Tablica 11 – Broj željezničko – cestovnih prijelaza (2015.-2017.)

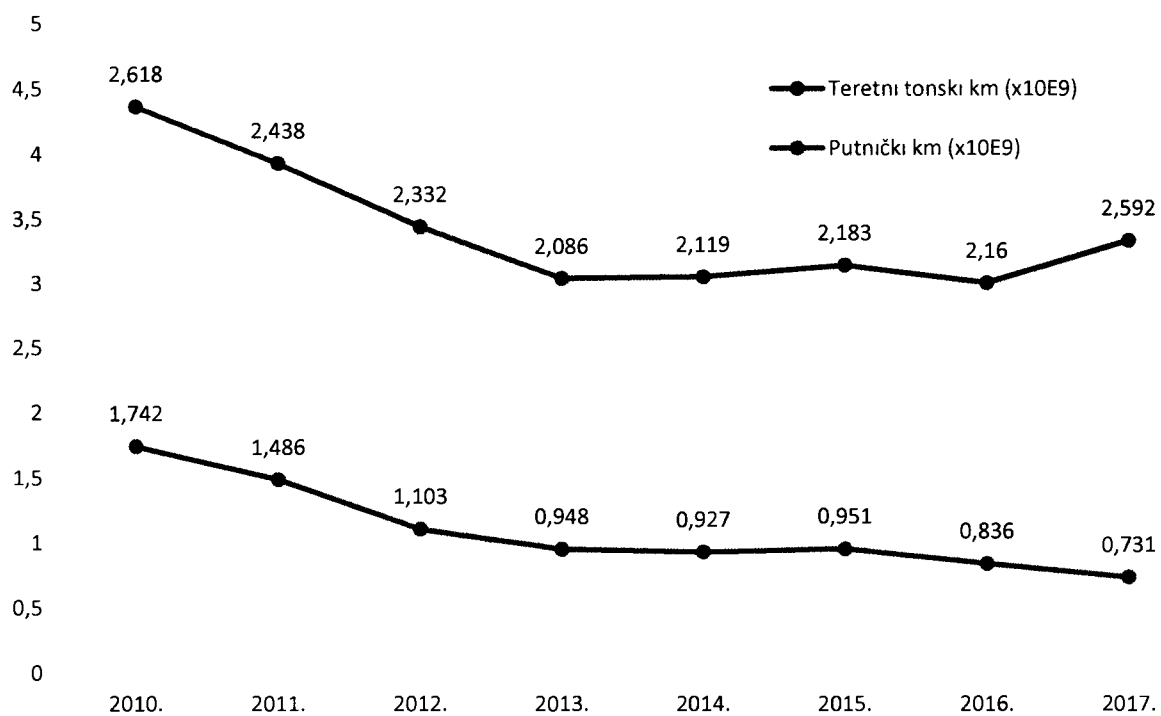
Vrsta ŽCP-a	2017	2016	2015
a. Aktivni ŽCP-i	565	565	553
Ručni	196	196	205
Automatski s upozorenjem korisnika	92	92	91
Automatski sa zaštitom korisnika	277	277	257
Sa zaštitom pruge	0	0	0
b. Pasivni ŽCP-i	947	948	896
c. UKUPNO (a+b)	1512	1513	1449

Tablica 12 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju 2010. do 2017. godine

Godina	Putnički km (x10E9)	Teretni tonski km (x10E9)
2010.	1,742	2,618
2011.	1,486	2,438
2012.	1,103	2,332
2013.	0,948	2,086
2014.	0,927	2,119
2015.	0,951	2,183
2016.	0,836	2,160
2017.	0,731	2,592

Izvor: Državni zavod za statistiku (<http://www.dsz.hr/>)

Slika 4 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju od 2010. do 2017. godine

Izvor. Državni zavod za statistiku (<http://www.dsz.hr/>)

11. PREGLED AKTIVNOSTI AGENCIJE

11.1 Rad Upravnog vijeća

Upravno vijeće Agencije u 2017. godini održalo je 3 sjednice na kojima je raspravljalo o pitanjima važnim za obavljanje poslova iz djelokruga Agencije te donosilo opće i posebne akte sukladno propisanoj nadležnosti.

Upravno vijeće donijelo je sljedeće akte:

- Godišnji financijski izvještaj Agencije za 2016. godinu;
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Agencije;
- Izmjene i dopune financijskog plana Agencije za 2017. godinu;
- Financijski plan Agencije za razdoblje 2018. – 2020. godina;
- Poslovnik o radu Upravnog vijeća Agencije;
- Godišnji program rada i razvoja Agencije za 2018. godinu.

Upravno vijeće, pored rasprave o nacrtima prijedloga navedenih akata, raspravljalo je o temama važnim za rad Agencije, kako slijedi:

- Pripremne aktivnosti koje provodi Agencija u sklopu uvođenja 4. željezničkog paketa (Direktiva (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. godine o sigurnosti željeznica, Direktiva (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i vijeća od 11. svibnja 2016. o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji (preinake), Uredba (EU) 2016/796 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. godine o Agenciji Europske unije za željeznice i stavljanje izvan snage Uredbe (EZ) br. 881/2004);
- Ugovor o suradnji između Agencije i Agencije Europske unije za željeznice (engl. Cooperation Agreement-CA) te uključivanje stručnjaka Agencije u rad ekspertnih timova ERA-e (engl. Pool of experts-PoE) u kontekstu primjene 4. željezničkog paketa;
- Program priprema i uvođenja 4. željezničkog paketa u Agenciji: "Program 4RWP" – stanje aktivnosti Agencije;
- Realizacija Godišnjeg programa rada i razvoja Agencije za 2017. godinu – izvještaj o radu Agencije u 2017. godini;
- Zapošljavanje u Agenciji sukladno odobrenju Ministarstva – analiza radnih mjesta i kadrovske ekipiranosti u 2017. godini s podacima o predvidivom razdoblju odljeva kadrova radi odlaska u mirovinu te utvrđivanjem područja u kojima je potrebno zapošljavanje (Akcijski plan Agencije).

11.2 Postupanje i rješavanje upravnih stvari

Agencija je u 2017. godini postupala i rješavala u upravnim stvarima temeljem javnih ovlasti te je riješila ukupno 930 raznih predmeta (uključujući audite SMS-a te inspekcijske nadzore i preglede) donoseći upravne akte iz područja svoje nadležnosti utvrđene Zakonom (rješenja, uvjerenja, potvrde, dozvole, odobrenja, ovlaštenja i slično) primjenjujući pri tom odredbe propisa kojima se uređuje upravni postupak.

Tablica 13 – Broj i struktura riješenih predmeta u 2017. godini

Br.	Opis predmeta	Uprava	Broj riješenih predmeta u 2017.
1.	Uvjerenja o sigurnosti za upravitelja infrastrukture, odobrenja za puštanje strukturnih podsustava u uporabu, rješenja za pokusni rad i pokusne pružne dionice infrastrukture	Uprava za željezničku infrastrukturu	12
2.	Auditi SMS-a upravitelja infrastrukture	Uprava za željezničku infrastrukturu	3
3.	Potvrde o sigurnosti za željezničke prijevoznike	Uprava za željezničke prijevoznike	9
4.	Auditi SMS-a željezničkih prijevoznika	Uprava za željezničke prijevoznike	8
5.	Odobrenja za puštanje u uporabu vozila (vučna i vučena vozila)	Uprava za željeznička vozila	64
6.	Dozvole za strojovođe	Uprava za željeznička vozila	208
7.	Ovlašćivanje centara za osposobljavanje	Uprava za željeznička vozila	0
8.	Dozvole za ispitivače	Uprava za željeznička vozila	3
9.	Rješenja za ECM	Uprava za željeznička vozila	4
10.	Upisi vozila u registar vozila - potvrde	Uprava za željeznička vozila	46
11.	Rješenje za pokusne pružne dionice za vozila	Uprava za željeznička vozila	3
12.	Inspekcija - rješenja/prekršajni nalozi	Uprava za poslove inspekcije	8
13.	Inspekcija - nadzor	Uprava za poslove inspekcije	24
14.	Inspekcija - pregledi	Uprava za poslove inspekcije	538
15.	UKUPNO		930

11.3 Ostali poslovi koje su obavljali zaposlenici Agencije

Pored rješavanja u upravnim stvarima temeljem javnih ovlasti, zaposlenici Agencije u 2017. godini pružali su stručnu pomoć tijelima Agencije, izrađivali nacрте prijedloga općih i pojedinačnih akata, vodili brigu o objavi općih akata, obavljali poslove administratora informatičkog sustava, pripremali stručne podloge i nacрте prijedloga propisanih izvješća i analiza, očitovanja s primjedbama, prijedlozima i mišljenjima na nacрте prijedloga propisa iz nadležnosti drugih tijela državne uprave koji se odnose na rad Agencije, sudjelovali u radu stručnog savjetodavnog tijela ravnatelja - Kolegija te u radu drugih radnih tijela osnovanih od strane ravnatelja. Osim toga, pripremali su materijale i prisustvovali sjednicama Upravnog vijeća te obavljali i druge poslove prema nalogu tijela Agencije. Nadalje, sudjelovali su u aktivnostima koje se odnose na suradnju Agencije s tijelima javne vlasti nadležnim za željeznički sustav Republike Hrvatske u dijelu sigurnosti i interoperabilnosti, opisano u poglavlju 13. Izvješća te u aktivnostima koje se odnose na suradnju Agencije s tijelima nadležnim za sigurnost u Europskoj uniji, opisano u poglavlju 12. Izvješća.

Obzirom da je Agencija i tijekom 2017. godine pokušala ublažiti moguće negativne posljedice nedovoljnog broja izvršitelja primjenom multidisciplinarnog pristupa u organizaciji rada, zaposlenici su pored poslova radnih mjesta na koja su raspoređeni obavljali i druge poslove za koje ispunjavaju propisane uvjete, pa je tako inspekcijski nadzor prijevoza opasnih tvari i izvršnih radnika u željezničkom sustavu, temeljem posebnog ovlaštenja, obavljao glavni inženjer za željezničke teretne prijevoznike, dok je glavni inženjer za registar vozila, također temeljem posebnog ovlaštenja, obavljao inspekcijski nadzor vučenih vozila. Slično tome auditiranje sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture, trgovačkog društva – HŽ Infrastruktura d.o.o. obavljao je i ravnatelj Agencije s obzirom na iskustvo, kompetencije i odgovarajuće obrazovanje s pripadajućim certifikatima.

Navedeni pristup organizaciji rada podrazumijeva posjedovanje dodatnih znanja i vještina osobito za obavljanje audita sustava upravljanja sigurnošću, pa je Agencija tijekom 2017. nastavila s procesom stručnog usavršavanja zaposlenika te je u tom smislu provela edukacije iz određenih područja i to:

- prijevoz opasnih tvari željeznicom (30. siječnja - 2. veljače 2017.; jedan polaznik),
- primjene norme HRN EN ISO 9001:2015 - upoznavanje sa zahtjevima sustava upravljanja kvalitetom uz povezivanje s dokumentacijom, informacijama, postupcima i procesima Agencije (19. i 30. svibnja 2017.; deset polaznika),
- primjene norme HRN EN ISO 31000 - seminar PECB Certified ISO 31000 Risk Manager (13. - 15. studenoga 2017.; pet polaznika),
- primjene norme HRN EN ISO/IEC 17020:2012 - tečaj za unutarnje ocjenjitelje sustava (14. i 15. rujna 2017.; sedam polaznika),
- primjena norme HRN EN ISO 31000:2009 – tečaj Upravljanje rizicima/princip i proces upravljanja rizicima (21. i 22. rujna 2017.; deset polaznika).

Isto tako novi zaposlenici su obrazovani za rad u programskom rješenju koje omogućuje sustavno upravljanje predmetima i aktima, odnosno dokumentacijom te nadzor i upravljanje nad provedbom poslovnih procesa Agencije (DMS), naročito u pogledu upravljanja dokumentacijom upravnih predmeta.

12. SURADNJA S EUROPSKOM AGENCIJOM ZA ŽELJEZNICE I TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR EUROPSKE UNIJE

Na međunarodnoj razini Agencija, kao nacionalno tijelo nadležno za sigurnost u smislu europskog željezničkog zakonodavstva, surađuje s ERA-om te tijelima nadležnim za sigurnost drugih država članica (NSA). ERA koordinira aktivnu razmjenu mišljenja i iskustava tijela nadležnih za sigurnost zemalja članica Europske unije. U sklopu projekata Europske komisije i ERA-e, zaposlenici Agencije sudjelovali su na sljedećim skupovima:

- 44. plenarna sjednica mreža nacionalnih tijela za sigurnost (engl. *44th plenary meeting of the Network of National Safety Authorities*), održana u Valenciennesu 7. i 10. veljače 2017. godine (u sklopu ove sjednice ravnatelj Agencije je pod točkom 7. dnevnog reda održao prezentaciju o uspostavi sustava upravljanja kompetencijama u Agenciji pod nazivom: *"Croatian example of competence management and improvements based on cross-audit and action plan"*; bila je to druga prezentacija koju je ravnatelj imao na plenarnoj sjednici nacionalnih mreža);
- 45. plenarna sjednica mreža nacionalnih tijela za sigurnost (engl. *45st plenary meeting of the Network of National Safety Authorities*), održana u Valenciennesu od 15. do 18. svibnja 2017. godine;
- 46. plenarna sjednica mreža nacionalnih tijela za sigurnost (engl. *46st plenary meeting of the Network of National Safety Authorities*), održana u Valenciennesu od 20. do 23. studenog 2017. godine;
- Sudjelovanje u raznim radnim grupama i radionicama ERA-e:
 - Radionice na temu: "Europski registar vozila (EVR)", u sklopu kojih je razmatran razvoj IT rješenja koja će pridonijeti lakšoj razmjeni podataka između nacionalnih tijela nadležnih za sigurnost željezničkog prometa, osobito podataka o odobrenim vozilima/tipovima vozila i njihovim tehničkim karakteristikama, postupci popunjavanja nacionalnih registara te usklađivanje s novom direktivom 2016/797 te razmjena iskustva vezano za potvrđivanje (certifikaciju) tijela nadležnih za održavanje (ECM);
 - Radna grupa za izradu i usuglašavanje ugovora o suradnji NSA-ERA (Subgroup on Cooperation Agreement);
 - ERA radionice na temu TAP/TAF TSI;
 - Radna grupa vezana za primjenu OSS (*One Stop Shop - ERA OSS Workshop User Group*) - Praktična primjena aplikacije *One stop shop* kao alata za izdavanja potvrda o sigurnosti – izmjene u sustavu izdavanja potvrda o sigurnosti u sklopu 4. željezničkog paketa, početak priprema za implementaciju;
 - Radna grupa vezana za sustav zajedničkog izvještavanja događaja (Common occurrence reporting) – suradnja s predstavnicima: ERA, NSA, CER, UNIFE;
 - Radionica vezano za razvoj preporuka oko revizije Uredbe (EU) 445/2011 (Working Party for the development of the recommendation on the revision of Regulation 445/2011)
 - Praćenje rada radne grupe na temu: "Zajedničke sigurnosne metode (CSM) – izmjene u sustavu certificiranja/prepoznavanja tijela za ocjenu sukladnosti u sklopu 4. željezničkog paketa", početak priprema za implementaciju; primjena Uredbe 402/2013 – iskustva oko prepoznavanja/akreditacije neovisnog tijela AsBo;
 - Praćenje rada radne grupe: *"Monitoring prijavljenih tijela-NoBo-a"*, stanje tržišta NoBo-a, problemi s akreditacijom, nadzorom rada i kvalitete rada;
 - Radne grupe NSA fokusirane na ERTMS (*"NSA Focus group on ERTMS"*) – postupci nadzora ERTMS-a u sklopu implementacije 4RWP;

- Radne grupe: *"ERTMS track side approval under the 4th RWP"*, izmjene u sustavu izdavanja odobrenja za puštanje u uporabu dijelova infrastrukturnih podsustava u sklopu 4. željezničkog paketa, početak priprema za implementaciju;
- Sastanak radne grupe JNS NP Task force (*1st Meeting – Broken Wheels*) vezano za pojave napuknutih kotača željezničkih vozila unutar nekih zemalja članica EU, Bruxelles od 22. do 24. studenog 2017. godine;
- 8. Sjednica stalne radne skupine RID stručnog odbora OTIF vezano za prijevoz opasnih tvari u željezničkom kombiniranom prometu, održana u Utrechtu, Nizozemska, od 19. do 24. studenog 2017. godine;
- ERA radionice vezane za upravljanje rizicima u sklopu prijevoza opasnih tvari u željezničkom, cestovnom i prometu unutarnjim plovnim putevima (*Workshop on Risk Evaluation and Assessment in the context of rail, road and inland waterways Transport of Dangerous Goods*), Valenciennes, od 13. do 16. veljače te od 9. do 12. listopada 2017. godine;
- Regionalna radionica u organizaciji mađarskog NSA (NKH) vezano za uvođenje 4. RWP (engl. *5th Regional EU Agency for Railways Workshop on the European Railway Innovation*) - Aktualne teme vezane za interoperabilnost i sigurnost željezničkog prometa na području EU, novine koje donosi potpuna implementacija direktiva u nacionalna zakonodavstva, a održana u Budimpešti od 6. do 8. studenog 2017. godine;
- Plenarna sjednica ILGGRI (International Liaison Group of Government Railway Inspectorates), Salzburg, Austria, od 11. do 13. prosinca 2017. godine. Sjednica se bavila problematikom uspostave 4RWP te aktualnim temama oko nadzora sustava upravljanja sigurnošću u željezničkom sektoru;
- Sastanak s nacionalnim tijelom nadležnim za sigurnost u Republici Sloveniji, a vezano za čišćenje nacionalnih pravila, iskustva oko TSI OPE, pripremama za 4RWP te iskustva oko primjene Uredbe (EK) 402/2013, održan u Mariboru 7. lipnja 2017. godine;
- Konferencija – Single European Railway Area Conference - East Mediterranean, u organizaciji mađarskog NSA (NKH), a vezano za praktična iskustva oko priprema za 4RWP i uspostave jedinstvenog područja Europskih željeznica, održana u Budimpešti od 26. do 27. travnja 2017. godine.

13. SURADNJA S TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR REPUBLIKE HRVATSKE

Ministarstvo, Agencija i AIN, kao tijela javne vlasti nadležna za željeznički sustav Republike Hrvatske surađuju s ciljem ostvarenja sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava.

Agencija je tijekom 2017. godine pratila, promicala i provodila regulatorni okvir sigurnosti uključujući i nacionalna sigurnosna pravila, sudjelovala u izradi nacrtu prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa potrebnih za obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa iz nadležnosti Ministarstva te surađivala s drugim tijelima javne vlasti radi usklađivanja aktivnosti u smislu podizanja razine sigurnosti željezničkog sustava. Agencija je surađivala s Ministarstvom u postupcima donošenja propisa u dijelu davanja mišljenja/očitovanja na nacrtu prijedloga ili kroz izravno sudjelovanje u radu povjerenstava za izradu nacrtu prijedloga kako slijedi:

- Sudjelovanje u radnoj grupi za izradu Pravilnika o osposobljavanju željezničkih izvršnih radnika;
- Sređivanje popisa nacionalnih pravila za željeznička vozila prema popisu parametara iz odluke Komisije (EU) 2015/2299, u skladu s obvezama definiranim od strane ERA-e (*Plan for Rules cleaning-up*);
- Sudjelovanje u povjerenstvu za izradu strateškog i zakonodavnog okvira iz resora željezničkog i cestovnog prometa;
- Informacije o nesukladnostima vezano za Pravilnik o signalima, signalnim znakovima i signalnim oznakama u željezničkom prometu;
- Prijedlozi izmjena u Pravilniku o željezničkim vozilima;
- Davanje mišljenja o prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o željeznici;
- Davanje mišljenja o prijedlogu Zakona o regulaciji tržišta željezničkih usluga i zaštiti prava putnika u željezničkom prijevozu (EU);
- Davanje mišljenja o prijedlogu Zakona o izmjeni Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava, s konačnim prijedlogom zakona;
- Sudjelovanje u izradi plana poboljšanja i unapređenja željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj vezano za audit kojeg je u 2015. godini provela ERA-a.

Tijekom 2017. godine Agencija je održavala kontinuiranu suradnju s AIN-om. Pri tome treba istaknuti suradnju u sklopu istražnih postupaka te poduzimanju radnji u vezi sa sigurnosnim preporukama (sukladno članku 118. stavku 5. Zakona).

Agencija je u 2017. godini zaprimljene sigurnosne preporuke analizirala i raspravila u sklopu SMS audita s upraviteljem infrastrukture - HŽ Infrastruktura d.o.o. i relevantnim željezničkim prijevoznicima. Isti su sukladno sigurnosnim preporukama pokrenuli korektivne radnje vezano za realizaciju sigurnosnih mjera kroz svoje sustave upravljanja sigurnošću.

Suradnja s Hrvatskom regulatornom agencijom za mrežne djelečnosti (u daljnjem tekstu: HAKOM), održavana je u 2017. godini. Potrebno je istaknuti sudjelovanje u sklopu okruglih stolova u organizaciji HAKOM-a, Danu tržišta HAKOM, na kojima su pored predstavnika Ministarstva i Agencije sudjelovali željeznički prijevoznici i upravitelj infrastrukture, a na kojima su se uglavnom kroz konstruktivni dijalog raspravljala pitanja vezana uz izdavanje dozvola za puštanje u uporabu vozila, uvjerenja/potvrde o sigurnost, liberalizaciju tržišta željezničkog prijevoza te razmatrale primjedbe prijevoznika na uvjete korištenja infrastrukture, izdavanje sigurnosnih rješenja i slično.

14. JAVNOST RADA AGENCIJE

Javnost rada Agencije, prema Zakonu, Statutu i općim aktima Agencije, osigurava se dostupnošću informacija o radu i poslovanju sredstvima javnog priopćavanja, objavom na internet stranici Agencije, za javnost otvorenim sjednicama Upravnog vijeća Agencije, dostavljanjem propisanih izvješća Vladi i ERA-i te provedbom odredaba Zakona o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine", br. 25/13 i 85/15).

Sukladno navedenim propisima, ne dovodeći u pitanje prethodno navedenu obvezu podnošenja godišnjeg izvješća o radu u prethodnoj godini uključujući i financijskog izvješća, kada to Vlada zatraži Agencija je obvezna podnositi izvješća o svom stručnom radu i financijskom poslovanju te o pojedinim specifičnim pitanjima iz svog djelokruga rada i za razdoblje kraće od godinu dana. Pored toga, Agencija je obvezna svake kalendarske godine podnositi ERA-i izvješće o svojim aktivnostima u prethodnoj godini, a koje obuhvaća informacije određene Zakonom.

Agencija, kao pravna osoba s javnim ovlastima, obvezna je postupati na način propisan Zakonom o pravu na pristup informacijama. Sukladno tome, Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2017. godinu dostavljeno je Povjerenici za informiranje 15. siječnja 2018. godine, u zakonskom roku. Prema navedenom Izvješću, Agencija je u 2017. godini zaprimila 4 zahtjeva za pristup informacijama, od kojih je 4 zahtjeva u cijelosti usvojeno, te su korisnicima prava tražene informacije dostavljene u primjerenom roku.

Budući da Agencija u izvještajnom razdoblju nije imala adekvatne administrativne kapacitete, poslove vezane za ostvarivanje načela javnosti rada i provedbe obveza propisanih navedenim Zakonom obavljala je u skladu s tako zadanim uvjetima. S ciljem što veće otvorenosti i javnosti djelovanja Agencija je i tijekom 2017. godine na vlastitoj internet stranici nastavila objavljivati sve bitne informacije (osnovni podaci, ustrojstvo, nadležnost, odluke, propisi, planovi, izvješća, upute, natječaji, najčešće tražene informacije, podaci za kontakt i sl.). Financijski plan Agencije, kao proračunskog korisnika, sastavni je dio financijskog plana Ministarstva te su ove informacije dostupne javnosti i putem internetskih stranica Ministarstva.

15. UVOĐENJE 4. ŽELJEZNIČKOG PAKETA I PROMJENE ZAKONODAVNOG OKVIRA

Tijekom 2017. godine Agencija je nastavila sa sustavnim pripremama na uvođenju 4. željezničkog paketa (4RWP) sukladno programu i planu kojeg je iste godine objavila ERA (*"Programme Plan – Preparation and implementation of the 4th Railway Package at ERA"*). Agencija je u tom pogledu bila angažirana u nizu radnih gupa, radionica te sastanaka mreže NSA koje je ERA organizirala tijekom 2017. godine, a ističemo neke važnije:

- Plenarane sjednice mreže nacionalnih tijela za sigurnost;
- Radne grupe i radionice vezano za jedinstveni sustav sigurnosnih potvrda;
- Radne grupe i radionice vezano za sustav odobravanja vozila;
- Radne grupe i radionice vezano za procjenu rizika za opasne tvari;
- Radne skupine i radionice vezano za ECM;
- Radne grupe vezano za Europski registar vozila;
- Radna grupa za ugovore o suradnji.

Pored navedenog sudjelovanja na sastancima, radnim gupama i radionicama ERA-e, ravnatelj Agencije i njezini zaposlenici, koji su bili uključeni u rad spomenutih radnih grupa, jedan dio radnog vremena iskoristili su na proučavanju literature i nove EU regulative u cilju priprema za usklađenje s novim procesima i zadacima koje pred Agenciju nameće novi sustav 4RWP. Krajem 2017. godine izrađen je opsežni plansko-programski dokument pod naslovom: "Program priprema i uvođenja 4. željezničkog paketa u Agenciji za sigurnost željezničkog prometa". Sukladno ovom programskom **dokumentu u nastavku ističemo neke ključne elemente važne za Agenciju i cjelokupni željeznički sektor te izmjene našeg, nacionalnog zakonodavstva.**

31. siječnja 2013. godine Europska komisija (u daljnjem tekstu: Komisija) je donijela paket od šest pravnih prijedloga za uspostavu 4RWP, koji imaju za cilj otklanjanje preostalih barijera na uspostavi jedinstvenog europskog željezničkog prostora (engl. Single European Railway Area). Ovaj paket prijedloga sadrži tri grupe mjera:

- › Obnavljanje pravila o upravljačkoj strukturi u vezi s upravljanjem infrastrukturom i prijevozom – "upravljački stup" (engl. "the governance pillar").
- › Daljnje otvaranje tržišta željezničkog putničkog prijevoza – "stup za otvaranje tržišta" (engl. "the market opening pillar"); "upravljački stup" i "stup za otvaranje tržišta" zajednički formiraju "politički stup".
- › Rezanje administrativnih troškova svih željezničkih prijevoznika i olakšavanje pristupa tržištu novim prijevoznicima otklanjanjem preostalih tržišnih prepreka i jačanjem ujednačenih zahtjeva za interoperabilnost i sigurnost unutar svih zemalja članica kako bi se osigurala visoka razina harmonizacije željezničke mreže EU-a i uspostavila nova uloga ERA-e – "tehnički stup" (engl. "the technical pillar").

Sukladno podlogama iz "tehničkog stupa" došlo je do izmjena i izdanja sljedeće EU regulative:

- › [1] Uredba (EU) 2016/796 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. godine o Agenciji Europske unije za željeznice i stavljanje van snage Uredbe (EZ) br. 881/2004.
- › [2] Direktiva (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. godine o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji (preinaka)
- › [3] Direktiva (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. godine o sigurnosti željeznica

Sukladno prije navedenoj regulativi ERA dobiva nove odgovornosti, između ostalih, važno je istaknuti:

- › Izdavanja odobrenja za puštanje vozila u uporabu (engl. Vehicle Authorization - VA)
- › Jedinstveni sustav izdavanja sigurnosnih potvrda za željezničke prijevoznike (engl. Single Safety Certification - SSC)
- › Nadzor ERTMS-a za sustave uz prugu (engl. *Checking ERTMS trackside solutions*)

Za područje primjene unutar EU-a koje osim domaćeg tržišta obuhvaća i područje izvan granica zemlje članice (engl. *Cross border operation*) ERA će u skladu s novom regulativom djelovati kao središnje europsko tijelo ovlašteno za izdavanje odobrenja za željeznička vozila (ili tipove vozila) i njihovo puštanje u uporabu (VA) te za izdavanje jedinstvenih sigurnosnih potvrda željezničkim prijevoznicima (SSC).

Tijekom izdavanja odobrenja za vozila (VA) ERA će usko surađivati s nacionalnim tijelima nadležnima za sigurnost prema području primjene, odnosno surađivat će u području provjere dostavljene dokumentacije i njezine kompletnosti nakon podnesene prijave, ispitivanja jesu li ispunjeni kriteriji za tehničku kompatibilnost i sigurnosnu integraciju te utvrđivanja toga gdje treba provjeriti sukladnosti s nacionalnim pravilima.

Na sličan način ERA će u slučaju izdavanja sigurnosnih potvrda (SSC) željezničkim prijevoznicima usko surađivati s pojedinim nacionalnim tijelima nadležnima za sigurnost i u pogledu ocjenjivanja sustava upravljanja sigurnošću (SMS) te, ako je to potrebno, u području ispitivanja sukladnosti s nacionalnim pravilima.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za vozila i sigurnosne potvrde za željezničke prijevoznike koji voze samo unutar granica jedne zemlje članice (tzv. nacionalni ili domaći prijevoznici) podnositelj će moći dostaviti ERA-i ili domaćemu, nacionalnome tijelu nadležnom za sigurnost. U slučaju izoliranih mreža ERA zadaće može povjeriti nacionalnome tijelu nadležnome za sigurnost ako je to predviđeno u ugovoru o suradnji (CA).

U cilju da oprema za ERTMS na dijelu pruge odgovara tehničkim specifikacijama koje su utvrđene u odgovarajućem TSI-u (tehničkoj specifikaciji interoperabilnosti) te da se spriječi narušavanje TSI-a za ERTMS, ERA će djelovati kao "autoritet za sustav ERTMS" (engl. *ERTMS system authority*). U tome smislu ERA će izdavati odobrenja za primjenu tehničkih rješenja ERTMS-a na dijelu pruge, i to prije nego se podnese zahtjev za puštanje u uporabu tog dijela podsustava.

Izmjene u dijelu Direktive o sigurnosti [3], koja je donesena u skladu s mjerama iz "tehničkog stupa" 4RWP-a, znatne su, opsežne i složene te ih je zajedno s ostalom regulativom neophodno prenijeti u nacionalni pravni poredak, odnosno uskladiti Zakon i prema potrebi odgovarajuća nacionalna pravila s istima. Promjene koje se navode u članku 33. spomenute direktive zemlje članice dužne su prenijeti u svoje zakone i ostalu prateću nacionalnu regulativu do 16. lipnja 2019. godine. Promjene se naročito odnose na:

- područje primjene (članak 2.)
- definicije (članak 3.)
- ulogu sudionika u željezničkom sustavu Europske unije u razvoju i poboljšanju sigurnosti željeznica (članak 4.)
- nacionalna pravila u području sigurnosti (članak 8.)
- sustave upravljanja sigurnošću (članak 9.)

- jedinstvenu potvrdu o sigurnosti (članak 10.)
- suradnju između ERA-e i nacionalnih tijela nadležnih za sigurnost pri izdavanju jedinstvenih potvrda o sigurnosti (članak 11.)
- uvjerenje o sigurnosti za upravitelja infrastrukture (članak 12.)
- odstupanja od sustava izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnim za održavanje (članak 15.)
- Poglavlje IV. Nacionalna tijela nadležna za sigurnost (članak 16. Zadaće, članak 17. Nadzor, članak 18. Načela odlučivanja, članak 19. Godišnje izvješće)
- status istrage (članak 21.)
- istražni postupak (članak 23.)
- izvješća (članak 24.)
- sigurnosne preporuke (članak 26.)
- Prilog II. – Obavješćivanje o nacionalnim sigurnosnim pravilima
- Prilog III. – Zahtjevi i kriteriji ocjenjivanja organizacije koje podnose zahtjev za ovlaštenje ECM ili za ovlaštenje u pogledu funkcija održavanja koje subjekt nadležan za održavanje podugovara s vanjskim izvođačima.

Od svih navedenih promjena najveće su one vezane uz izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti (članak 10.), suradnju između ERA-e i nacionalnih tijela nadležnih za sigurnost pri izdavanju jedinstvenih potvrda o sigurnosti (članak 11.) te u dijelu poglavlja IV. vezanom uz nacionalna tijela nadležna za sigurnost.

Posebna je tehnička novost to da će svi podnositelji zahtjeva za VA i SSC postupak zahtjeve morati podnositi kroz jedinstvenu IT pristupnu točku (OSS) za čiji će razvoj i održavanje biti nadležna ERA, a koristit će je svi NSA-ovi i podnositelji zahtjeva. U tome sustavu vodit će se svi predmeti, stanje i status promjena te svi ostali podaci o predmetu do njegova okončanja.

Od promjena koja se uvode važno je spomenuti i formiranje odbora za žalbe (engl. *Board of Appeal* – BoA) koji će biti pri ERA-i, a koji će bilo kojoj pravnoj ili fizičkoj osobi omogućiti to da se žali na odluku ERA-e o predmetima koje ona vodi kroz OSS. U slučaju neslaganja između ERA-e i nekog od nadležnih NSA-ova u izdavanju VA-ova ili SSC-ova, a prije upućivanja na BoA-u, nesuglasice će se nastojati riješiti kroz arbitražni postupak.

ERA će u sklopu svojih novih uloga, a koje su joj dane kroz novu Uredbu o Agenciji [1], imati i veće ovlasti u odnosu na nacionalna tijela za sigurnost u sklopu nadzora donošenja odluka i rada NSA-ova. Prema članku 33. prethodno spomenute uredbe, ERA je ovlaštena provoditi najavljene inspekcije NSA-ova kako bi provjerila određena područja njihovih aktivnosti i rada, osobito kako bi pregledala dokumente, postupke i evidenciju povezane s njihovim zadaćama iz Direktive o sigurnosti [3]. Nove će ovlasti ERA imati i u nadgledanju tijela prijavljenih za ocjenjivanje sukladnosti (NoBo). U skladu s člankom 34. spomenute Uredbe o Agenciji [1], ERA će za potrebe članka 41. Direktive o interoperabilnosti [2] poduprijeti Komisiju u nadgledanju tijela prijavljenih za ocjenjivanje sukladnosti pružanjem pomoći akreditacijskim tijelima i mjerodavnim nacionalnim tijelima putem revizija i inspekcija.

Vezano uz finacijske aspekte potrebno je istaknuti to da će se ERA djelimično financirati iz naplate usluga koje će pružati podnositeljima zahtjeva u sklopu svojih novih zadaća (SSC/VA) te da će u sklopu suradnje (u skladu s relevantnim sporazumima o suradnji s NSA-ovima) dio naplate prenijeti na NSA koji je sudjelovao u usluzi/predmetu. To zahtijeva da se zemlje članice i njihovi NSA-ovi prilagode/ustroje u skladu s takvim novim sustavom financiranja/naplate.

16. STRATEGIJA SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ravnatelj Agencije je tijekom 2017. godine sa svojim suradnicima nastavio raditi i usmjeravati rad Agencije sukladno ključnim elementima nacionalne strategije sigurnosti željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj, koji su usvojeni u okviru Godišnjeg programa rada i razvoja Agencije za 2017. godinu na 48. sjednici Upravnog vijeća održanoj 21. prosinca 2016. godine.

Nacionalna strategija sigurnosti željezničkog sustava (u daljnjem tekstu: Strategija) temelji se na ovdje predstavljenim prioritetima sigurnosti, koji su utvrđeni prema procjeni rizika željezničkog sustava, a sukladno ulaznim podacima ERA-e audita u 2015. godini (*Cross-audit/Priority Countries audits*), podacima audita sustava upravljanja sigurnošću (kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika), inspekcijskih nadzora i pregleda, nadzora ECM-a, komunikacije s tijelima nadležnim za sigurnost u Republici Hrvatskoj (Ministarstvo/AIN), te sukladno podacima i komunikaciji s ostalim sudionicima željezničkog sektora (industrija, sindikati i sl.).

Nacionalni prioriteti sigurnosti željezničkog sustava osnova su za formiranje odgovarajućeg strateškog modela sigurnosti, odnosno postavljanje općih načela za formuliranje strateških ciljeva sigurnosti i mjera za njihovu provedbu u sustavima upravljanja sigurnošću željezničkog sektora (prije svega fokus je na ECM-u, željezničkim prijevoznicima te upravitelju infrastrukture kao najvažnijem području sigurnosti), a što sve u konačnici mora imati za cilj podizanje općeg nivoa sigurnosti i jačanje konkurentnosti željezničkog sustava u cjelini u odnosu na ostale prometne sustave.

U nastavku je navedeno deset ključnih prioriteta, koje će Agencija uzeti u obzir kod daljnje razrade Strategije.

1-Pristup temeljen na upravljanju rizicima

Željeznički sustav je potrebno razvijati i temeljiti na principu upravljanja rizicima. U narednom razdoblju Agencija će i dalje usmjeravati vlastite procese (posebno kroz inspekcijski nadzor), a sukladno tome i procese upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika, te ECM-a (kroz redovite nadzore i održavanja sustava upravljanja sigurnošću - SMS) prema ovome pristupu.

Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu brigu i napore kod provedbe i održavanja SMS-a, u sklopu promicanja kulture sigurnosti, osposobljavanja za upravljanje/procjenu rizika te praktičnu provedbu *Uredbe komisije (EU) o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika* (u daljnjem tekstu: Uredba 402/2013).

2-SMS u sektoru

Sudionici željezničkog sustava (prije svega: upravitelj infrastrukture, željeznički prijevoznici i subjekti nadležni za održavanje) moraju jasnije shvatiti potrebe poboljšanja svojih SMS-a na temeljima principa upravljanja rizicima, kulture sigurnosti, razvoja sustava upravljanja na principima QMS-a (Planiraj-Provedi-Provjeri-Poboljšaj; u daljnjem tekstu: 4P), primjene tehničkih specifikacija interoperabilnosti te podržavanja uvođenja jedinstvenog sustava Europskih željeznica kroz pripremu za uvođenje 4. željezničkog paketa.

Elementi programa Strategije pri tom zahtijevaju posebnu pažnju i napor pri provedbi i održavanju SMS-a te nužnost audita od strane Agencije. Audit SMS-a od strane Agencije trebaju dobiti u narednom periodu novu kvalitetu kroz dodatno osposobljavanje vodećih auditora (lead assessor) te razvoj i unapređenje procesa audita (standardizacija procesa). Uvažavajući sve zahtjeve i obveze utvrđene zakonskom regulativom i izravno primjenjivim propisima Europske unije, Agencija će se zalagati za razvoj SMS-a utemeljen na sustavu upravljanja kvalitetom (prema HRN EN ISO 9001:2015) te povezivanju sustava (integracija sustava).

U sklopu SMS-a posebno je važno spomenuti i nadzor koji, temeljem Zakona, provode inspektori Agencije. U narednom periodu očekujemo daljnja unapređenja u inspekcijskom nadzoru i poboljšane metode inspekcijskog nadzora utemeljene na procjenama rizika za što je potrebno provesti potrebna osposobljavanja sukladno raspoloživim financijskim resursima.

3-Kultura sigurnosti

Snažni sustavi upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika uvelike ovise o pozitivnoj organizacijskoj kulturi sigurnosti, čime se podupire pristup utemeljen na upravljanju rizicima. Pri tome treba naglasiti da se razvoj sigurnosne kulture zasniva prije svega na jasnoj sigurnosnoj strategiji, opredjeljenosti uprava za razvoj i unapređenje sigurnosti te jasnoj komunikaciji i pridobivanju za suradnju svih onih koji sudjeluju u sustavu sigurnosti.

Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu brigu i napor pri promicanju kulture sigurnosti u sklopu jasne promidžbe specifičnih aspekata kulture sigurnosti kao što su: opredjeljenost uprava, uključenost svih uposlenih, osposobljenost za primjenu sigurnosnih ciljeva na svim operativnim razinama te razvoj svijesti i motivacije za upravljanje sigurnošću (uključujući i "kampanje za sigurnost" kroz medije i uključivanje javnosti).

4-Stara vozila

Većina vozila u upotrebi su starija preko 30 godina i pri kraju su životnog vjeka. Elementi programa strategije zahtijevaju posebnu pažnju i adekvatan nadzor rizika (detaljnije procjene rizika od strane IM/RU). Održavanje starih vozila traži i potrebna poboljšanja i odgovarajuće modernizacije – rekonstrukcije koje moraju biti kvalitetno planirane, o čemu Agencija mora imati pravovremena saznanja kako bi se na vrijeme utvrdili i proveli svi potrebni postupci autorizacije takvih vozila. Posebno je u sklopu toga potrebno analizirati i provesti postupke neovisnih sigurnosnih integracija ukoliko se radi o vozilima koja kroz obnovu dobivaju nove dijelove i sklopove.

U sklopu ovog elementa posebno je potrebno voditi računa o postupcima održavanja koje provodi ECM, a posebno kroz sustavne nadzore od strane Agencije kao i dosljedne primjene regulative kod certificiranja novih i održavanja postojećih ECM-a. U narednom razdoblju očekujemo novu kvalitetu vođenja vanjskih audita od strane Agencije s obzirom na povećanu osposobljenost auditora (lead assessor).

5-Infrastruktura

Značajan dio infrastrukture zahtijeva hitnu pozornost u pogledu tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme. Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu i gotovo hitnu pozornost glede tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme, pogotovo za relativno velik broj nezaštićenih pružnih prijelaza u razini.

Posebnu pozornost kod ovog elementa strategije treba biti na programu procjene rizika postojećih ŽCP-a te dosljednoj primjeni sigurnosnih zahtjeva za njihovo puštanje u uporabu sukladno Zakonu i pratećoj sigurnosnoj regulativi. Upravitelj infrastrukture mora kroz svoj SMS utvrditi sve sigurnosne aspekte prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava i njegovih sastavnih dijelova, a posebno utvrditi jasnu strategiju održavanja postojećih i uvođenja novih ŽCP-ova.

U sklopu ovog prioriteta Agencija će biti fokusirana na neovisne sigurnosne analize sklopova i dijelova koji se ugrađuju u ŽCP-e, a posebno vezano za **sigurnosne integracije** kod ŽCP-a koji su rekonstruirani na temeljima starih sklopova/dijelova uz integraciju novih sastavnih dijelova/sklopova.

Agencija mora u daljnjem razdoblju (uz potporu Ministarstva i Vlade Republike Hrvatske) nužno ojačati svoje kadrovske resurse u pogledu uključivanja stručnog i iskusnog inženjerskog visokoobrazovanog kadra, kako za potrebe izdavanja ovlaštenja za puštanje u uporabu spomenutih dijelova podsustava tako i u sklopu nadzora i inspekcijskih pregleda prometno-upravljačkih i signalno-sigurnosnih podsustava.

6-Strojovođe

Obzirom na ograničene ljudske potencijale Agencije, dostizanje roka u listopadu 2018. godine je rizično ako najveći podnositelji zahtjeva započnu proces blizu zakazanog roka (uvođenje Direktive 2007/59/EC). Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu pažnju pri usklađivanju procesa izdavanja dozvola strojovođama i osiguravanja dodatnog osoblja u Agenciji u slučaju potrebe. Operativni sektor mora razviti strategiju za praćenje kompetencija strojovođa i usklađivanje s procesom izdavanja dozvola unutar Agencije. Agencija mora biti uključena sa svojim predstavnicima u sustav ispitivanja strojovođa u školama i dosljedno pratiti ovaj sustav kako bi se ostvarile potrebne kompetencije.

7-Subjekt nadležan za održavanje (ECM)

Prosječna starost lokomotiva i teretnih vagona je preko 30 godina, što ne bi trebalo predstavljati sigurnosni problem dokle god su održavani na način da su svi povezani rizici pod kontrolom i nadzorom. Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu pažnju oko nadzora radionica da osiguraju razinu održavanja u skladu sa sustavom upravljanja kvalitetom (principi upravljanja prema 4P) te uvođenje sigurnosnih metoda prema Uredbi 402/2013.

U narednom periodu se očekuje daljnje unapređenje procesa nadzora od strane Agencije kroz bolju osposobljenost auditora za pregled procesa prije dobivanja potvrda za ECM te nakon dobivanja u sklopu održavanja sustava (održavanje certifikata). Agencija će voditi računa o potrebama osposobljavanja svojih auditora (tečajevi za lead auditore HRN EN ISO 9001:2015) te unapređenju procesa (propisivanje i standardizacija postupaka).

8-Zajednički sigurnosni pokazatelji (CSI)

Agencija je, sukladno Zakonu, obvezna svake godine u sklopu Godišnjeg izvješća dostaviti Vladi, između ostalog, i podatke o zajedničkim sigurnosnim pokazateljima temeljem izvješća o sigurnosti upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika.

Elementi programa Strategije sigurnosti zahtijevaju posebnu pažnju glede svakog od iskazanih pokazatelja u pogledu određivanja korektivnog djelovanja i unapređivanja SMS-a kod upravitelja infrastrukture (IM) i željezničkih prijevoznika (RU). U sklopu toga posebno je potrebno u sklopu nadzora SMS-a djelovati na razvoj i unapređenje nacionalnih pokazatelja. Sigurnosni pokazatelji važan su element sigurnosnih mjerenja i iskazivanja stanja sigurnosti te ostvarenja sigurnosnih ciljeva unutar SMS-a.

Agencija se treba posebno oslanjati na predkazivače nesreća kod donošenja odluka utemeljenih na procjenama rizika, a naročito vezano za nadzor ECM-a.

9-Ljudski potencijali

Agencija bilježi poteškoće vezane uz nedostatak zaposlenika sa specifičnim znanjem u području upravljanja rizicima i auditima za SMS (CSM-AB/ Uredba EU 402/2013). Elementi programa Strategije zahtijevaju određenu brigu za osiguravanje obrazovanog i obučenog osoblja (Financijski plan/osiguranje odgovarajućih sredstava).

Poseban nedostatak kadra vezan je za pripremne aktivnosti u procesu uvođenja 4. željezničkog paketa gdje će Agencija biti zadužena nominirati svoje stručnjake u Tim eksperata (PoE) za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti za željezničke prijevoznike i odobrenja za puštanje vozila u uporabu. Postavlja se pitanje koliko će Agencija biti sposobna ispuniti tražene uvjete s obzirom mali broj kadrova (trenutno zaposleno na neodređeno vrijeme manje od 50% traženog kadra prema sistematizaciji) i nove zadatke koje dobiva od ERA-a u narednom razdoblju (početak lipanj 2019. godine).

Agencija će u narednom periodu i dalje iskazivati potrebe za privlačenje i zapošljavanje potrebnih kadrovskih resursa te njihovo odgovarajuće osposobljavanje (posebo za *lead auditore* za potrebe nadzora i održavanja SMS-a kod IM-a i RU-a te za upravljanje rizicima). Posebno se u ovom trenutku osjeća nedostatak inženjerskog kadra za područje nadzora prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava i puštanje u uporabu istih, a ove potrebe su doista hitne zbog problematike i sigurnosti ŽCP-a.

Zaključno, Agencija ima veliki nedostatak kadrova (kako je objašnjeno i u poglavlju 3. Ustrojstvo Agencije), a taj problem potrebno je što prije riješiti u suradnji s Ministarstvom i

Vladom. Razvoj željezničkog sustava, uvođenje 4. željezničkog paketa i sve veća suradnja s ERA-om tražit će od Agencije ispunjavanje daleko većeg broja zadataka nego do sada te su stoga nova zapošljavanja, odnosno popunjavanja radnih mjesta nedostajućim kadrovima, vrlo važan strateški zadatak ove sigurnosne strategije.

10-Uvođenje 4. željezničkog paketa i izmjene u EU zakonodavstvu

Tijekom 2016. godine donesene su dvije bitno izmijenjene direktive (EU) – Direktiva o sigurnosti željeznica 2016/798 i Direktiva o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji 2016/797 te Uredba (EU) 2016/796 o Agenciji Europske unije za željeznice, koje su sve vezane na skore promjene u sklopu uspostave jedinstvenog sustava EU željeznica kroz novi 4. željeznički paket i njezin "tehnički stup".

Navedene izmjene u EU zakonodavstvu traže posljedično i velike promjene u nacionalnom zakonodavstvu. U tom smislu postoji čitav niz izmjena koje će se morati provesti kroz postojeći Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava, kako bi se ostvarile sve pretpostavke za provedbu 4RWP.

Pred Agencijom se također nameće čitav niz izazova u sklopu priprema na uvođenju 4. željezničkog paketa kako sa strane ispunjenja kadrovskih zahtjeva, uspostave odgovarajućeg sustava upravljanja kompetencijama, usuglašavanja i potpisivanja ugovora u suradnji s ERA-om, uključivanje stručnjaka Agencije u sklopu novih zadataka ERA-a (PoE) te prilagodbe vlastitog sustava i procedura sukladno novim zadacima.

Elementi Strategije pri tome traže posebnu brigu na uspostavi novih programskih elemenata Agencije na uvođenju 4RWP uz potporu Ministarstva te provedbu opsežnih aktivnosti unutar željezničkog sektora koji se mora do 2019. godine prilagoditi novom, jedinstvenom EU sustavu željeznica.

17. ZAKLJUČAK

Agencija je u izvještajnom razdoblju ostvarila sve svoje zadaće koje su pred nju postavljene sukladno ovlastima propisanim Zakonom. Sredstva za rad Agencije osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. godinu korištena su planski, namjenski i bila su dovoljna za njezin nesmetani rad.

Vezano za ograničenja u radu Agencije potrebno je i dalje istaknuti da je nedovoljan broj zaposlenika u Agenciji (za neke djelatnosti Agencija uopće nema potreban stručni kadar) u pojedinim slučajevima uzrokovao probleme kod izdavanja rješenja (odobrenja) za puštanje u uporabu strukturnih podsustava, a posebno u sklopu inspekcijskih poslova vezanih za nadzor i pregled prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava na pruzi. Ipak, zahvaljujući multidisciplinarnom pristupu i preraspodjelom posla zaposlenici Agencije zajedno s ravnateljem uspjeli su riješiti navedene probleme i izdati odgovarajuća rješenja. **Nedostatak kadrova posebno bi se mogao odraziti na ispunjenje ciljeva u sklopu priprema i provedbe novih i povećanih zadataka koji se nameću pred Agenciju u sklopu 4. željezničkog paketa i sudjelovanja u ekspertnim timovima ERA-a u sklopu jedinstvenog sustava certificiranja.**

Ciljevi utvrđeni Strateškim planom za razdoblje 2017. – 2019. godine i Akcijskim planom Agencije za 2017. godinu, u potpunosti su realizirani. Treba na ovom mjestu napomenuti da je Agencija u 2017. godini ispunila ciljeve u pogledu izdanih rješenja, obavljenih inspekcijskih nadzora i pregleda sustava upravljanja sigurnošću (audita) iz područja djelovanja Agencije. Na prvome mjestu treba istaknuti broj obavljenih audita, inspekcijskih nadzora i pregleda sustava upravljanja sigurnošću kod željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture (573), zatim broj izdanih dozvola za strojovođe (208), slijede rješenja za davanje odobrenja za puštanje u uporabu vozila (64), te ostala rješenja i aktivnosti (85) od ukupnog broja (930) u 2017. godini. Na taj način Strateški plan je premašen (ciljana vrijednost za 2017. godinu je bila 625 u stavci 1.4.2. *Sigurnost kopnenog prometa*).

Pored povećanog obima poslova koje su imali zaposlenici Agencije u 2017. godini na rješavanju upravnih predmeta, provođenju inspekcijskih pregleda, nadzora i audita sustava upravljanja sigurnošću, Agencija je imala i značajno povećani obim suradnje s ERA-om i nacionalnim tijelima ovlaštenim za sigurnost u pogledu priprema za provedbu 4. željezničkog paketa.

Agencija će u narednom razdoblju nastaviti pratiti, promicati i provoditi razvoj regulatornog okvira sigurnosti, poticati razvoj i unapređenja sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika te promovirati kulturu sigurnosti željezničkog sustava. Posebno ističemo da će naredni period (sve do 2019. godine) biti posebno izazovan za Agenciju i za željeznički sustav Republike Hrvatske u cijelini u pogledu priprema i primjene 4. željezničkog paketa i uvođenja jedinstvenog sustava EU željeznica kroz nove zadatke koje dobiva ERA i nacionalna tijela ovlaštena za sigurnost u sklopu jedinstvenog sustava izdavanja potvrda za željezničke prijevoznike i davanje odobrenja za vozila unutar EU. U tom pogledu važno je istaknuti dosljednu primjenu nove obvezujuće Uredbe (EU) 2016/796 te prenošenje novih odrednica izmijenjenih direktiva o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava (2016/798 i 2016/797) u nacionalno zakonodavstvo. U tom pogledu Agencija je spremna da sa svojim znanjem i kompetencijama pomogne Ministarstvu u izradi nove, nacionalne regulative kako bi se ostvarili rokovi propisani u spomenutoj EU regulativi.

Na kraju je još potrebno reći da će Agencija u narednom periodu nastaviti dosljedan rad na razvoju sigurnosnog sustava željeznica, pridonositi razvoju sigurnosnih ciljeva i implementaciji odrednica Strategije sigurnosti željezničkog sustava iz ovog izvješća.